

Ang Sulat ni Pablo sa mga Taga-Roma

¹ *Ako* si Pablo nga ulipon ni Cristo Jesus. Gintawag* *ako* sang Dios nga mangin apostol kag ginseparar agod magwali sang iya Maayong Balita.

² Ining Maayong Balita ginpromisa *sang Dios* sang una paagi sa iya mga propeta sa Balaan nga Kasulatan.

³ Ini parte sa iya Anak nga kaliwat ni David sa tawhanon nga pagkabuhi.

⁴ Gintalana siya nga Anak sang Dios nga may gahom suno sa Balaan nga Espiritu,† sang nabanhaw siya halin sa kamatayon. *Siya* si Jesu-Cristo nga aton Ginoo.

⁵ Paagi kay Cristo nabaton namon ang grasya nga mangin apostol para matuytuyan ang tanan nga katawhan sa husto nga pagtuo kag pagsunod sa iya. *Ini* para sa *kadayawan sang iya ngalan*.

⁶ Kag kamo *nga mga tumuluo dira sa Roma* kau-pod man nila nga gintawag nga mangin iya ni Jesu-Cristo.

⁷ *Ining akon sulat para* sa inyo dira sa Roma nga ginahigugma sang Dios kag gintawag nga mangin iya mga katawhan.

* **1:1** *Gintawag*; ukon, *Ginpili* † **1:4** *sa Balaan nga Espiritu*: ukon, *sa iya espiritu nga balaan*

Kabay pa nga mabaton ninyo ang grasya[‡] kag kalinong[§] halin sa Dios nga aton Amay kag kay Ginoong Jesu-Cristo.

Ang Handom ni Pablo sa Pagkadto sa Roma

⁸ Una sa tanan nagapasalamat ako sa akon Dios paagi kay Jesu-Cristo para sa inyo tanan, kay ang inyo pagtuo ginasugid sa bilog nga kalibutan.

⁹ Permi ako nagapangamuyo para sa inyo, kag makapamatuod sini ang Dios nga akon ginaalagaran sa bug-os ko nga tagipusuon sa akon pagwali sang Maayong Balita parte sa iya Anak.

¹⁰ Permi ako nagapangamuyo sa Dios nga kon mahimo itugot niya nga makakadto ako dira sa inyo.

¹¹ Dako gid ang akon handom nga makita ko kamo para mapaambit ko sa inyo ang espiritual nga mga abilidad nga makapabakod sa inyo.

¹² Ang buot ko silingon, nga magbinuligay kita para mapabakod kita paagi sa akon pagtuo kag sa inyo pagtuo.

¹³ Mga kauturan, gusto ko nga mahibaluan ninyo nga makapila na ako nagplano nga magkadto dira sa inyo, pero permi lang may kasablagan. *Gusto ko nga makakadto dira* para may mga tawo man ako nga mabuligan nga magtuo kay Cristo, pareho sang nahimo ko sa iban nga mga indi Judio *sa mga lugar nga akon ginkadtuan.*

[‡] **1:7** grasya: ukon, pagpakamaayo **§ 1:7** kalinong: ukon, maayo nga kahimtangan

¹⁴ Kay may obligasyon ako *sa pagwali sa tanan nga tawo*: sa mga may tinun-an kag sa wala, kag sa mga may alam kag sa wala.

¹⁵ Gani dako gid ang akon handom nga makawali man sang Maayong Balita dira sa inyo sa Roma.

Ang Gahom sang Maayong Balita

¹⁶ Wala ko ginakahuya ang pagwali sang Maayong Balita. Kay amo ini ang gahom sang Dios sa pagluwas sa tanan nga nagatuo, una sa mga Judio, kag dason sa mga indi Judio.

¹⁷ Kay ginapahayag sa Maayong Balita nga ginapakamatarong sang Dios ang mga tawo paagi gid lang sa pagtuo. Nagasiling ang Kasulatan, “Ang tawo nga ginpakamatarong tungod sa iya pagtuo magakabuhi.”*

Ang Sala sang Tawo

¹⁸ Ginapakita sang aton Dios nga sa langit ang iya kaakig sa mga malain nga ginahimo sang mga tawo nga kontra sa iya kabubut-on. Ang mga malain nga ila ginahimo amo ang nagapugong sa ila sa pagkilala sang kamatuoran.

¹⁹ Kay sarang nila kuntani mahibaluan ang parte sa Dios tungod nga ginpakita ini sang Dios sa ila.

²⁰ Matuod nga indi ta makita ang Dios, pero halin pa sang pagtuga sang kalibutan, ang iya wala katapusan nga gahom kag pagka-Dios napahayag na paagi sa mga butang nga iya gintuga. Gani wala sila sang may ibalibad *nga wala sila nakahibalo nga may Dios*.

* **1:17** Hab. 2:4

²¹ Bisan nahibaluan nila nga may Dios, wala sila nagapadungog kag nagapasalamat sa iya. Sa baylo, nangin wala sing pulos ang ila mga panghuhuna. Nadulman ang ila mga hunahuna nga indi makaintiendi sang kamatuoran.

²² Nagasiling sila nga sila mga maalam, pero nagaguwa nga sila mga buang-buang.

²³ Kay wala sila nagasimba sa Dios nga wala sing kamatayon, kundi ang ila ginasimba amo ang ginhimo nga mga dios-dios nga kaanggid sang mga tawo nga may kamatayon kag mga sapat nga nagalupad, nagalakat, kag nagakamang.

²⁴ Tungod sang ila kabuangan ginpabay-an sila sang Dios sa paghimo sang malaw-ay nga mga butang nga ila nagustuhan, kag ang resulta, makahuluya ang ginahimo nila sa ila kapareho nga lalaki ukon babayi.

²⁵ Ginabayluhan nila sang kabutigan ang kamatuoran parte sa Dios. Ginasimba nila kag ginaalagad ang mga tinuga sang Dios, kag indi ang Manunuga nga dalayawon hasta san-o. Amen.

²⁶ Tungod nga ang mga tawo indi magkilala sa Dios, ginpabay-an niya sila sa paghimo sang makahuluya nga mga butang nga ila naluyagan. Nagapakigrelasyon ang mga babayi sa kapareho nila nga babayi imbes sa lalaki ang amo ang natural.

²⁷ Amo man ang mga lalaki, sa baylo nga maggamit sila sang babayi, nga amo ang natural, ang ila kailigbon ara sa ila kapareho nga lalaki. Makahuluya ang ila ginahimo sa lawas sang ila kapareho nga mga lalaki. Kag tungod sa sining

ginahimo nila nga indi husto, silutan sila sang Dios sang silot nga bagay gid sa ila.

²⁸ Tungod nga indi sila magkilala sa Dios, ginpabay-an niya sila sa ila hunahuna nga indi makapili sang husto. Gani ginahimo nila ang mga butang nga indi dapat himuon.

²⁹ Nangin ulipon sila sang tanan nga klase sang kalainan, kalautan, kadalok, kag kahisa. Ara man sa ila ang pagpamatay, pag-ilinaway, pagkadayaoon, kag ang paghunahuna sang mga malain nga himuon nila sa ila isigkatawo. Nagakut-sokutso sila

³⁰ kag nagapanglibak sa ila isigkatawo. Akig sila sa Dios, wala nagatahod sa ila isigkatawo, bugalon, hambog, kag nagapangita sila sang paagi sa paghimo sang malain. Wala sila nagatuman sa ila mga ginikanan,

³¹ wala pulos ang ila hunahuna, indi masaligan, kag wala sing kaluoy bisan pa sa ila pamilya.

³² Nahibaluan nila nga nagdeklarar ang Dios nga ang mga tawo nga nagahimo sini nga mga sala takos sang kamatayon, pero padayon gihapon ang ila paghimo. Kag indi lang ina, kundi nalipay pa gid sila kon may makita sila nga nagahimo pareho sang ila ginahimo.

2

Ang Paghukom sang Dios

¹ Karon, makasiling ka nga bagay sila silutan sang Dios kay masyado kalain ang ila ginahimo. Pero ikaw nga nagasiling sina ginasantensyahan mo man ang imo kaugalingon, kay ginapakalain

mo sila pero ikaw mismo amo man ang imo ginahimo.

² Nahibaluan ta nga suno sa kamatuoran ang paghukom sang Dios sa mga tawo nga nagahimo sang malain.

³⁻⁴ Pero sin-o ka nga nagahukom sa iban nga amo man ang imo ginahimo? Siguro nagahunahuna ka nga tungod ang Dios maayo, mabinatason, kag mapinasensyahon, makalikaw ka sa iya paghukom. Wala ka bala kahibalo nga ang kaayo sang Dios nagahatag sang kahigayunan nga maghinulsol ka?

⁵ Pero tungod nga matig-a ang imo ulo kag indi ka maghinulsol, ginadugangan mo ang imo silot sa adlaw nga ipakita sang Dios ang iya kaakig kag ang iya matarong nga paghukom.

⁶ Kay ang Dios magabalos sa tagsa-tagsa suno sa iya mga binuhatan.*

⁷ May mga tawo nga nagapadayon sa paghimo sang maayo tungod nga ginahandom nila nga dayawon sila *sang Dios*, padunggan, kag hatagan sang kabuhi nga wala sing kamatayon. Ina nga mga tawo hatagan sang kabuhi nga wala sing katapusan.

⁸ Pero may mga tawo man nga maiyaiyahon nga nagasikway sang kamatuoran kag nagasunod sa kalainan. Makita sini nga mga tawo ang kaugot kag kaakig sang Dios.

⁹ Kay ang tanan nga tawo nga nagahimo sang malain magaantos gid, una anay ang mga Judio kag dason ang mga indi Judio.

* **2:6** Sal. 62:12; Hul. 24:12

¹⁰ Pero ang mga tawo nga nagahimo sang maayo, dayawon kag padunggan *sang Dios*, kag mangin maayo ang ila kahimtangan, una anay ang mga Judio kag dason ang mga indi Judio.

¹¹ Kay ang Dios wala sing pinilian sa iya paghukom.

¹² Ang mga tawo nga nagahimo sang sala mawala, bisan wala sila kahibalo parte sa Kasuguan *ni Moises*. Ang mga tawo iya nga nakahibalo sang Kasuguan *ni Moises* pero nagapadayon sa paghimo sang sala, hukman man sang Dios, pero ang Kasuguan mismo ang iya gamiton sa paghukom sa ila.

¹³ Kay ang ginapakamatarong sang Dios amo ang nagatuman sang Kasuguan kag indi ang nagapamati lang.

¹⁴ Ang mga indi Judio wala kahibalo sang Kasuguan *ni Moises*. Pero kon ginahimo nila ang nasulat sa Kasuguan, nagapakita lang nga bisan wala sila kahibalo sang Kasuguan, nahibaluan nila kon ano ang husto nga himuon.

¹⁵ Ang ila ginahimo *nga maayo* nagapakita nga ang ginatudlo sang Kasuguan ara sa ila tagipusuon. Ang ila konsensya makapamatuod sini, kay kon kaisa ang ila konsensya nagasiling nga sala ang ila ginahimo kag kon kaisa nagasiling man nga husto ang ila ginahimo.

¹⁶ Kag suno sa Maayong Balita nga akon ginatudlo, ina ipadumdom sa ila ni Jesu-Cristo sa adlaw nga siya pahukmon sang Dios sa tanan nga tawo. Hukman niya ang tanan nila nga mga tinago sa ila hunahuna.

Ang mga Judio kag ang Kasuguan

¹⁷ Karon, kamo nga nagasiling nga kamo mga Judio, nagasalig kamo sa Kasuguan kag nagapabugal pa nga malapit kamo sa Dios.

¹⁸ Nahibaluan ninyo kon ano ang luyag sang Dios kag kon ano ang labing maayo nga himuon, tungod kay natun-an ninyo ini sa Kasuguan.

¹⁹ Nagasalig kamo nga makatudlo kamo sa mga tawo nga bulag sa *kamatuoran* kag makahatag sang kasanag sa mga tawo nga nadulman.

²⁰ Nagasalig man kamo nga manugtudlo kamo sa mga tawo nga mahinay mag-intiendi kag sa mga *tawo nga* bata pa *kon parte sa Dios*. Amo ina ang inyo hunahuna tungod kay nagasalig kamo nga nahibaluan ninyo ang husto nga kaalam kag kamatuoran paagi sa Kasuguan.

²¹ Nagatudlo kamo sa iban, pero wala ninyo ginatudlui ang inyo kaugalingon. Nagatudlo kamo nga indi magpangawat, pero nagapan-gawat kamo.

²² Nagatudlo kamo nga indi magpanginbabayi ukon magpanginlalaki, pero amo man ina ang inyo ginahimo. Nahigkuan gid kamo sa mga dios-dios, pero nagapangawat kamo sa mga simbahan.

²³ Nagapabugal kamo nga ara sa inyo ang Kasuguan *sang Dios*, pero ginapakahuy-an ninyo ang Dios tungod sang inyo paglapas sang Kasuguan.

²⁴ Nagasiling ang Kasulatan, “Tungod sa inyo *nga mga Judio*, ginainsulto sang mga indi Judio ang Dios.”†

† **2:24** Isa. 52:5

²⁵ Ang pagkatinuli may pulos lang kon ginatuman ninyo ang Kasuguan. Pero kon wala ninyo ginatuman ini, pareho lang kamo sa mga *indi Judio* nga wala natuli.

²⁶ Kag amo man sa mga tawo nga indi tinuli: kon ginasunod nila ang ginapatuman sang Kasuguan, ginakabig man sila sang Dios nga mga tinuli.

²⁷ Gani kamo nga mga Judio husgaran nila tungod nga ginalapas ninyo ang Kasuguan, bisan ara sa inyo ining ginsulat nga Kasuguan kag bisan natuli kamo. Sila iya nagatuman sang Kasuguan bisan wala sila natuli.

²⁸ Kon sa bagay sin-o gid bala ang matuod nga Judio kag matuod nga tinuli? Indi ang tawo nga ang iya ginikanan Judio kag ang iya pagkatinuli sa guwa lang.

²⁹ Ang matuod nga Judio amo ang tawo nga nagbag-o ang iya kabuhi paagi sa bulig sang Espiritu *Santo* kag indi tungod kay natuli siya suno sa Kasuguan. Ang tawo nga pareho sina ginadayaw sang Dios bisan wala siya ginadayaw sang mga tawo.

3

¹ Kon amo sini, may bintaha bala ang pagka-Judio ukon may pulos bala ang pagkatinuli?

² Sa matuod, madamo ang bintaha. Una sa tanan, gintugyan sa mga Judio ang pulong sang Dios.

³ Bisan matuod nga may mga Judio nga wala nagatuman sa pulong sang Dios, indi gid mahimo nga indi niya pagtumanon ang ginpromisa niya sang una.

⁴ Bisan ang tanan nga tawo butigon, ang Dios masaligan sa gihapon sa iya mga pulong. Pareho sang ginasiling sang Kasulatan, “Husto ikaw sa imo mga ginahambal, kag wala ka nagakasala sa imo paghukom.”*

⁵ Karon, *basi may magsiling*, “Kon ikomparar ang amon ginahimo nga malain sa ginahimo sang Dios, makita nga maayo ang Dios. Gani kon makita ang kaayo niya tungod sa amon ginahimo nga malain, indi matarong ang Dios kon ipaagom niya ang iya kaakig sa amon tungod sa amon ginahimo.” Ina tawhanon lang nga mga rason.

⁶ Indi ina mahimo! Tungod nga kon amo sina, paano ang paghukom sang Dios sa mga tawo diri sa kalibutan?

⁷ *Basi may magsiling pa gid*, “Kon paagi sa amon pagbinutig magaguwa nga indi butigon ang Dios kag sa sini madayaw siya, ngaa silutan kami bi-lang makasasala?”

⁸ Ang ina nga rason nagasiling nga maayo ang maghimo sang malain para magaguwa ang maayo. Suno sa mga tawo nga nagapakalain sa amon, amo ini kuno ang amon ginatudlo. Ina nga mga tawo dapat gid man nga silutan *sang Dios*.

Ang Tanan nga Tawo Makasasala

⁹ Karon, ano ang aton masiling? Nga kita nga mga Judio mas maayo pa sang sa mga indi Judio? Indi ina matuod! Ginpahayag ko na nga ang tanan nga tawo, Judio man ukon indi, makasasala.

¹⁰ Kay amo gid ini ang ginasiling sang Kasulatan:

* 3:4 Sal. 51:4

“Wala gid sing bisan isa nga matarong;

11 wala sing bisan isa nga nakaintiendi parte sa Dios,
kag wala sing may nagatinguha sa pagkilala sa iya.

12 Ang tanan nagsipak sa matuod nga dalan
kag palareho nga nangin wala sing pulos ang ila kabuhi.

Wala gid sing bisan isa nga nagahimo sing maayo.”†

13 “Ang ila mga ginahambal‡*delikado pareho sang*
bukas nga lulubngan.

Ang ila mga ginasugid§ puro pangdaya.”*

“Ang ila mga pulong†*makahalalit* pareho
sang dalit sang man-og.”‡

14 “Ang nagaguwa sa ila mga baba
puro masakit nga mga pag-insulto.”§

15 “Maabtik sila magpatay.

16 Bisan diin sila magkadto nagapanglaglag sila
kag nagadala sang kalisod.

17 Wala sila sing may nahibaluan parte sa kali-
nong.*”†

18 “Kag wala sila sing kahadlok sa Dios.”‡

19 Karon, nahibaluan ta nga kon ano ang ginasil-
ing sang Kasuguan, ginasiling ini sa aton nga mga
Judio nga nagakabuhi sa idalom sang Kasuguan.
Gani indi kita makasiling nga indi kita pagsilutan.

† 3:12 Sal. 14:1-3; 53:1-3 ‡ 3:13 *ginahambal*: sa literal, *tutunlan*

§ 3:13 *ginasugid*: sa literal, *dila* * 3:13 Sal. 5:9 † 3:13 *pulong*:

sa literal, *bibig* ‡ 3:13 Sal. 140:3 § 3:14 Sal. 10:7 * 3:17

kalinong: ukon, *maayo nga pag-inupdanay* † 3:17 Isa. 59:7-8

‡ 3:18 Sal. 36:1

Ang tanan magapanabat sa Dios tungod sa ila mga sala.

²⁰ Kay wala gid sing tawo nga pakamatarungon sa atubangan sang Dios paagi sa pagtuman sang Kasuguan. Ang Kasuguan ginhatag sa tawo para ipakita nga siya makasasala.

Ang Paagi Kon Paano Ginapakamatarong sang Dios ang mga Tawo

²¹ Pero karon ginpahayag na kon paano ginapakamatarong sang Dios ang tawo. Ini indi paagi sa pagtuman sang Kasuguan. Ang Kasuguan mismo kag ang mga *sinulatan sang mga* propeta nagapamatuod sini.

²² Ginapakamatarong sang Dios ang tawo paagi sa pagtuo kay Jesu-Cristo, kay ang Dios wala sing pinilian. Gani ang bisan sin-o nga magtuo kay Jesu-Cristo ginapakamatarong niya.

²³ Kay ang tanan nga tawo nagpakasala kag indi takos sa panulok sang Dios.

²⁴ Pero tungod sa grasya sang Dios, ginpakamatarong kita paagi kay Cristo Jesus nga nagtubos sa aton, kag ini regalo sang Dios.

²⁵ Ginpadala siya sang Dios sa kalibutan para ihalad ang iya kabuhi para madula ang kaakig sang Dios sa aton, kag paagi sa iya dugo mapatawad kita sa aton mga sala kon magtuo kita sa iya. Ginhimo ini sang Dios para ipakita nga matarong siya. Kay sang una ginpaligad niya ang ila mga sala tungod nga mabinatason siya. Dapat kuntani ginsilutan na sila.

²⁶ Pero karon *ginhalad na niya ang kabuhi ni Cristo* para ipakita nga matarong siya. Tungod

sa sining ginhimo sang Dios napamatud-an nga matarong siya bisan pa sa pagpakamatarong niya sa *mga makasasala nga* nagtuo kay Jesus.

²⁷ Gani wala gid sang bisan sin-o nga makapabugal. Kon ginapakamatarong kita sang Dios tungod sa aton pagtuman sang Kasuguan, makapabugal kita. Pero ang matuod, indi kita makapabugal tungod nga ginapakamatarong kita sang Dios paagi sa aton pagtuo.

²⁸ Kay nagapati kita nga ginapakamatarong sang Dios ang tawo paagi sa pagtuo kag indi sa iya pagtuman sang Kasuguan.

²⁹ Kon indi matuod ini, ang Dios, Dios lang sang mga Judio kag indi Dios sang mga indi Judio. Pero Dios man siya sang mga indi Judio,

³⁰ kay may isa lamang ka Dios. Kag pakamatarongon niya ang mga Judio kon sila magtuo *kay Jesus*, kag amo man ang mga indi Judio kon magtuo man sila *kay Jesus*.

³¹ Ini wala nagakahulugan nga ginasiway ta ang Kasuguan tungod sa pagtuo, kundi ginatuman ta ang iya husto nga katuyuan.

4

Si Abraham Bilang Halimbawa

¹ Bilang halimbawa kon paano ginapakamatarong sang Dios ang tawo, tan-awa bala ninyo si Abraham nga amay naton *nga mga Judio*.

² Kon ginapakamatarong siya *sang Dios* tungod sang iya mga binuhatan, kuntani may ipabugal siya. Pero ang matuod, wala siya sing may ipabugal sa Dios.

³ Nahibaluan ta ini tungod nga nagasiling ang Kasulatan, “Nagtuo si Abraham sa Dios, kag tungod sang iya pagtuo ginpakamatarong siya *sang Dios*.”*

⁴ Ang tawo nga nagaobra ginasuhulan. Ang suhol indi makabig nga regalo tungod kay iya ini ginpangabudlayan.

⁵ Pero ginpakamatarong kita sang Dios tungod sa aton pagtuo sa iya nga nagapakamatarong sa makasasala, kag indi tungod sa aton mga binuhatan.

⁶ Amo man ini ang buot silingon ni David sang nagsiling siya nga bulahan ang tawo nga ginpakamatarong sang Dios indi tungod sa iya mga binuhatan.

⁷ *Nagsiling siya,*

“Bulahan ang mga tawo nga ang ila mga paglapas ginpatawad,
nga ang ila mga sala wala na ginadumdom sang Dios.

⁸ Bulahan ang tawo nga ang iya mga sala
indi na pag-isipon sang Ginoo kontra sa iya.”†

⁹ Ining mga ginhambal ni David indi lang para sa mga Judio, kundi para man sa mga indi Judio. Nahibaluan ta ini tungod nga nasambit na namon ang Kasulatan nga nagasiling, “Nagtuo si Abraham sa Dios, kag tungod sang iya pagtuo ginpakamatarong siya *sang Dios*.”

¹⁰ San-o bala ini natabo? Indi bala ang pagpakamatarong sa iya natabo sa wala pa siya matuli?

¹¹ Gintuli siya bilang tanda nga ginpakamatarong siya sang Dios tungod sang iya

* **4:3** Gen. 15:6 † **4:8** Sal. 32:1-2

pagtuo sa wala pa siya matuli. Amo ina nga si Abraham nangin amay[‡] sang tanan nga wala natuli pero nagatuo; kag tungod sa ila pagtuo ginpakamatarong sila *sang Dios*.

¹² Si Abraham amay man sang mga tinuli, indi tungod lang sang ila nga pagkatinuli, kundi tungod nga nagatuo sila subong nga nagtuo ang aton amay nga si Abraham sa wala pa siya matuli.

Ang Promisa sang Dios Nabaton Paagi sa Pagtuo

¹³ Sang una nagpromisa ang Dios kay Abraham kag sa iya mga kaliwat nga ang kalibutan mangin ila. Ginpromisa ini indi tungod nga gintuman ni Abraham ang Kasuguan, kundi tungod nga ginpakamatarong siya paagi sa iya pagtuo.

¹⁴ Kon ang mga nasakop sa Kasuguan[§] amo lang ang makabaton sang ginpromisa sang Dios, wala sing pulos ang aton pagtuo sa Dios, kag amo man ang promisa sang Dios.*

¹⁵ Ang Kasuguan amo ang kabangdanan kon ngaa ginapaagom *sang Dios* ang iya kaakig. Kon wala sing Kasuguan, wala man sing paglapas.

¹⁶ Gani ang promisa sang Dios ginabasi sa pagtuo, para mangin regalo sang Dios kag mangin pamatuod nga ini mabaton sang tanan nga kaliwat ni Abraham—indi lamang sa mga *Judio nga* nasakop sa Kasuguan kundi sa mga *indi Judio*

[‡] **4:11** *amay*: buot silingon, *espirituhanon nga amay* **§ 4:14** *ang mga nasakop sa Kasuguan*: buot silingon, ang mga Judio nga nagahimulat nga magsunod sa Kasuguan ni Moises. * **4:14** *amo man ang promisa sang Dios*: buot silingon nga mangin wala sing pulos ang promisa sang Dios kay wala sing may makatuman sang Kasuguan.

nga nagatuo man pareho kay Abraham. Kay si Abraham amo ang amay sang tanan nga nagatuo, Judio man ukon indi.

¹⁷ Nagasiling ang *Dios sa Kasulatan*, “Ginhimo ko ikaw nga amay sang madamo nga nasyon.”† Gani sa atubangan sang Dios, si Abraham aton amay. Kag ang Dios nga gintuohan ni Abraham amo man ang Dios nga nagahatag sang kabuhi sa mga patay‡ kag nagatuga sang mga butang nga wala pa.

¹⁸ Bisan wala na gid sing paglaom *nga mangin amay*, nagtuo gihapon si Abraham kag padayon nga naglaom *nga tumanon sang Dios ang iya ginpromisa sa iya nga siya mangin amay*. Gani sa *iya pagtuo*, nangin amay siya sang madamo nga nasyon, suno gid sa ginsiling *sang Dios sa iya nga*, “Pareho man kadamo sa mga bituon ang imo mga kaliwat.”§

¹⁹ *Sang nagpromisa ang Dios kay Abraham*, mga 100 na ka tuig ang iya edad, kag nahibaluan niya nga tigulang na siya kag imposible nga makapabata pa. Nahibaluan man niya nga ang iya asawa indi makabata tungod nga baw-as si Sara. Pero wala nagluya ang iya pagtuo.

²⁰ Wala gid siya nagduhaduha sa promisa sang Dios, kundi nagtuo siya. Gani ginpabakod siya sang Dios. Kag gindayaw niya ang Dios

²¹ tungod nga nagsalig gid siya nga sarang ang Dios magtuman sang iya ginpromisa.

²² Gani tungod sa pagtuo ni Abraham ginpaka-

† 4:17 Gen. 17:5 ‡ 4:17 *patay*: pareho sa patay si Abraham kag si Sara kay tigulang na sila kag baw-as si Sara. § 4:18 Gen. 15:5

matarong siya *sang Dios*.

²³ Pero ang ginsulat sa Kasulatan nga “ginpakamatarong siya” ginsulat indi lang para kay Abraham,

²⁴ kundi para man sa aton. Pakamatarungon man kita kon nagatuo kita sa nagbanhaw kay Jesus nga aton Ginoo.

²⁵ Ginpatay si Jesus tungod sa aton mga sala, kag ginbanhaw siya para pakamatarungon kita.

5

Maayo na ang Aton Relasyon sa Dios

¹ Karon, tungod kay ginpakamatarong na kita paagi sa pagtuo *kay Jesu-Cristo*, maayo na ang aton relasyon sa Dios. Ini natabo tungod sa gin-himo sang aton Ginoong Jesu-Cristo.

² Paagi sa iya kag tungod sa aton pagtuo nakabaton kita sang sini nga grasya sang Dios, kag nagakalipay kita sa paglaom nga makaambit kita sa iya kadunggan.

³ Kag indi lang ina, kundi nagakalipay man kita sa aton mga pag-antos, kay nahibaluan ta nga paagi sa mga kalisod mangin mainantuson kita.

⁴ Kag kon mainantuson kita nalipay ang Dios sa aton, kag kon ang Dios nalipay sa aton may paglaom kita.

⁵ Kag indi mahimo nga indi ta mabaton ang aton ginalauman tungod nga paagi sa Espiritu Santo nga ginpadala sa aton, nahibaluan ta nga ginahigugma kita sang Dios.

⁶ Hunahunaa bala ninyo ang gugma sang Dios sa aton. Sang wala kita sing sarang mahimo *para*

makalikaw sa silot, nagpanginmatay si Cristo para sa *aton nga* mga makasasala sa *tion nga* gintalana sang Dios.

⁷ Mabudlay sa isa ka tawo nga magpanginmatay para sa tawo nga matarong. Siguro may ara gid man nga magpanginmatay para sa maayo nga tawo.

⁸ Pero si Cristo nagpanginmatay para sa aton bisan sang mga makasasala pa kita. Sa sini nga paagi ginpakita sang Dios ang iya paghigugma sa aton.

⁹ Kag tungod nga ginpakamatarong na kita subong *sang Dios* paagi sa dugo ni Cristo, makasiguro gid kita nga tungod kay Cristo maluwas kita sa kaakig *sang Dios*.

¹⁰ Sang una mga kaaway kita sang Dios, pero paagi sa pagkapatay sang iya Anak napabalik na ang aton maayo nga relasyon sa iya. Kag karon nga may maayo na kita nga relasyon sa Dios, sigurado nga luwason niya kita paagi sa kabuhi ni Cristo.

¹¹ Kag indi lang ina, kundi nagakalipay kita subong sa aton relasyon sa Dios paagi sa aton Ginoong Jesu-Cristo. Paagi sa iya napabalik na ang aton maayo nga relasyon sa Dios.

Si Cristo kag si Adan

¹² Ang sala nagsulod sa kalibutan tungod sang paglapas ni Adan sa sugo sang Dios, kag ang iya sala nagdala sang kamatayon. Gani nag-abot ang kamatayon sa tanan nga tawo, tungod kay ang tanan nakasala.

¹³ Kay ari na sa kalibutan ang sala sa wala pa mahatag ang Kasuguan sa mga tawo. Pero kon

wala sing Kasuguan, ang sala wala ginakabig kontra sa tawo.

¹⁴ Pero halin kay Adan hasta kay Moises, nagga-hom na ang kamatayon sa mga tawo bisan pa sa mga wala nakasala pareho sang paglapas ni Adan sa sugo sang Dios sa iya.

Si Adan amo ang larawan ni *Cristo nga ginapaabot sadto nga* magakari.

¹⁵ Pero *ining duha indi pareho, tungod kay* ang regalo sang Dios indi mapaanggid sa sala ni Adan. Matuod gid nga ang sala ni Adan nagdala sing kamatayon sa madamo nga tawo, pero labaw pa gid sa sini ang grasya sang Dios nga amo ang regalo nga nag-abot sa madamo nga tawo paagi sa isa ka tawo nga si Jesu-Cristo.

¹⁶ Ang regalo sang Dios indi mapaanggid sa sala ni Adan. Tungod sa sala ni Adan ginhukman kita nga silutan, pero tungod sa ginhimo ni Cristo, bisan madamo ang aton ginhimo nga mga sala, ginpakamatarong kita sang Dios.

¹⁷ Kon tungod sa sala sang isa ka tawo *nga si Adan* ang tanan mapatay, daw ano pa gid ka dako ang resulta sang ginhimo sang isa ka tawo nga si Jesu-Cristo. Kay ang mga tawo nga nagabaton sang dako nga grasya kag regalo sang Dios paagi kay Cristo ginapakamatarong sang Dios, kag mag-aangkon sila sang kabuhi.

¹⁸ Gani tungod sa sala sang isa ka tawo, ang tanan ginhukman nga silutan. Subong man, tungod sa ginhimo nga matarong sang isa ka tawo, ang tanan* ginpakamatarong sang Dios kag hata-

* **5:18** *ang tanan*: buot silingon, *ang tanan nga nagatuo ukon nagabaton sang iya grasya*.

gan sila sang kabuhi.

¹⁹ Tungod sang isa ka tawo nga wala nagtuman sa Dios madamo ang nangin makasasala. Subong man, tungod sang pagtuman sang isa ka tawo madamo ang pakamatarungon *sang Dios*.

²⁰ Ginhatag sang Dios ang Kasuguan para makita sang mga tawo nga madamo ang ila paglapas, kag nagadugang pa gani kon may Kasuguan. Pero bisan nagdugang ang sala, nagdugang pa gid ang grasya sang Dios.

²¹ Gani subong nga ang sala naggahom sa tanan nga tawo kag nagresulta sang kamatayon, ang grasya *sang Dios* nagagahom kag nagaresulta sang kabuhi nga wala sing katapusan. Kay tungod sa ginhimo ni Jesu-Cristo nga aton Ginoo ginpakamatarong na kita *sang Dios*.

6

Karon Bag-o na ang Aton Kabuhi

¹ Karon ano ang aton masiling? Magpadayon bala kita sa pagpakasala para magdugang pa gid ang grasya sang Dios sa aton?

² Indi gid! Indi mahimo nga magpadayon kita sa pagpakasala kay napatay na kita sa sala.*

³ Nakahibalo kamo nga sang pagbautiso sa aton sa *pagpakig-isa* kay Jesu-Cristo nagakahulugan nga kaupod man kita sa iya kamatayon.

⁴ Gani ang pagbautiso sa aton nagapakilala nga sang napatay si Cristo, kita napatay man kag ginlubong upod sa iya, para subong nga si Cristo

* **6:2** *napatay na kita sa sala: buot silingon, ang sala wala na labot ukon gahom sa aton*

ginbanhaw sang makagagahom nga Amay, kita magakabuhi man sang bag-o nga kabuhi.

⁵ Kag kon nakipag-isa kita kay Cristo sa iya kamatayon, sigurado gid nga makaangkon kita sang bag-o nga kabuhi[†] pareho sang natabo sa iya sang siya ginbanhaw.

⁶ Nahibaluan ta nga ang aton daan nga pagkatawo nga makasasala ginlansang na sa krus kaupod ni Cristo para ang lawas nga ginagamhan sang sala indi na magkontrolar sa aton. Amo ina nga indi kita dapat ulipunon sang sala.

⁷ Kay kon ang tawo patay na, hilway na siya sa gahom sang sala.

⁸ Kag kon kita napatay upod kay Cristo, nagatuo kita nga mabuhi man kita upod sa iya.

⁹ Kay nakahibalo kita nga tungod si Cristo nabanhaw, indi na mahimo nga mapatay siya liwat. Wala na sing gahom ang kamatayon sa iya.

¹⁰ Napatay siya sang makaisa gid lang para sa sala, kag indi na gid ini maliwat. Buhi siya subong kag ang iya kabuhi para sa Dios.

¹¹ Gani tungod nga kamo ara na kay Cristo Jesus, kabiga ninyo nga ang inyo kaugalingon patay na sa sala,[‡] kag karon nagakabuhi na kamo para sa Dios.

¹² Indi na ninyo pagtuguti nga maggahom ang sala sa inyo lawas nga may kamatayon para indi na kamo magtuman sang iya kailigbon.

¹³ Indi ninyo paggamita ang bisan ano nga parte sang inyo lawas sa paghimo sang sala bilang in-

[†] **6:5** *makaangkon kita sang bag-o nga kabuhi: ukon, banhawon kita* [‡] **6:11** *patay na sa sala: buot silingon, ang sala wala na labot ukon gahom sa aton*

strumento sang kalainan. Kundi itugyan ninyo ang inyo bilog nga lawas sa Dios bilang instrumento sang pagkamatarong. Himua ninyo ini bilang mga tawo nga gintubos halin sa kamatayon kag ginhatagan sang *bag-o nga* kabuhi.

¹⁴ Gani ang sala indi dapat maggahom sa inyo, kay wala na kamo sa idalom sang Kasuguan, kundi ara na sa idalom sang grasya sang *Dios*.

Ang mga Nagahimo sang Matarong

¹⁵ Karon, tungod nga kita wala na sa idalom sang Kasuguan kundi sa idalom na sang grasya sang *Dios*, magpakasala pa bala kita? Indi gid!

¹⁶ Indi bala mga ulipon kita sang bisan ano nga aton ginatuman? Gani kon nagahimo kita sang sala, mga ulipon kita sang sala kag ang resulta sini kamatayon. Pero kon nagatuman kita sa Dios, mga ulipon kita sang Dios kag ang resulta sini amo nga pakamatarungan niya kita.

¹⁷ Sang una mga ulipon kamo sang sala. Pero salamat sa Dios tungod subong tinagipusuon na ang inyo pagtuman sa mga kamatuoran nga gintudlo sa inyo.

¹⁸ Ginhilway na kamo sang Dios sa gahom sang sala, kag subong ulipon na kamo sang matarong nga pagkabuhi.

¹⁹ Ginagamit ko bilang halimbawa ang parte sa pagkaulipon para madali ninyo maintiendihan ang akon buot silingon. Sang una ginpaulipon ninyo ang inyo kaugalingon sa sala paagi sa paggamit ninyo sang inyo lawas sa paghimo sang malaw-ay nga mga butang kag kalautan. Kag ang resulta sini nangin malain kamo. Pero karon,

itugyan ninyo ang inyo kaugalingon bilang mga ulipon sang matarong nga pagkabuhi. Kag ang resulta sini mangin diosnon kamo.

²⁰ Sang mga ulipon pa kamo sang sala, ang matarong nga pagkabuhi wala sa inyo.

²¹ Ti ano nga kaayuhan ang inyo nakuha sa inyo pagkabuhi sang una nga subong ginakahuya na ninyo? Ang resulta sadto amo ang kamatayon.

²² Pero karon ginhilway na kamo sa sala kag mga ulipon na kamo sang Dios. Kag ang inyo nakuha amo ang diosnon nga pagkabuhi. Ang resulta sini amo ang kabuhi nga wala sing katapusan.

²³ Kay ang bayad sa sala amo ang kamatayon, pero ang kabuhi nga wala sing katapusan amo ang regalo sang Dios sa mga ara kay Cristo Jesus nga aton Ginoo.

7

Wala na Kita sa Idalom sang Kasuguan

¹ Mga kauturan, nakahibalo kamo parte sa kasuguan. Gani nasiguro ko nga maintiendihan ninyo ang akon ipaathag sa inyo nga kon ang tawo patay na, ang kasuguan wala na sing gahom sa iya.

² Pareho bala sang babayi nga may bana. Suno sa kasuguan, ang babayi nahigot sa iya bana samtang buhi pa ang iya bana. Pero kon ang iya bana patay na, hilway na siya sa kasuguan nga nagahigot sa iya sa iya bana.

³ Gani kon magpamana siya sa iban nga lalaki samtang buhi pa ang iya bana, nagapanginlalaki

siya. Pero kon ang iya bana patay na kag magpamana siya sa iban, wala siya nagalapas sa kasuguan, kag wala man siya nagapanginlalaki.

⁴ Gani, mga kauturan, pareho man sina ang natabo sa inyo. *Wala na labot sa inyo ang Kasuguan*, kay napatay na kamo paagi sa kamatayon ni Cristo. Iya na kamo ni Cristo nga nabanhaw, para magkabuhi kita sing mapuslanon sa pag-alagad sa Dios.

⁵ Sang ara pa kita sa aton daan nga pagkatawo, ang malain nga mga kailigbon amo ang nagagahom sa aton, kag nagdugang pa gani tungod sa Kasuguan. Kag tungod nga ginhimo ta ato nga mga butang, ang aton silot amo ang kamatayon.

⁶ Pero karon, tungod sa aton pagpakig-isa sa kamatayon ni Cristo, hilway na kita sa Kasuguan nga nag-ulipon sa aton. Ang aton pag-alagad sa Dios karon suno na sa bag-o nga kabuhi nga resulta sang aton pagsunod sa Espiritu *Santo* kag indi sa daan nga pagkabuhi nga resulta sang aton pagsunod sa Kasuguan.

Ang Kasuguan kag ang Sala

⁷ Karon basi kon may magsiling nga kon amo sina, malain gali ang Kasuguan. Wala ako nagsiling nga malain. Kay kon wala ang Kasuguan wala ako nakahibalo kon ano ang sala. Halimbawa, kon wala nagsiling ang Kasuguan, “Indi ka magkahisa,”* wala ako nakahibalo nga malain ang pagkahisa.

⁸ Pero tungod sa sala nga ara na nga daan sa akon, pagkahibalo ko nga malain gali

* **7:7** Exo. 20:17; Deu. 5:21

ang pagkahisa, nagdugang pa gid ang akon kahisa. Gani kon wala sing Kasuguan, wala kita nakahibalo kon ano ang ginatawag nga sala.

⁹ Sang una nagkabuhi ako nga wala sing Kasuguan. Pero pagkahibalo ko sang Kasuguan, nakita ko nga ako gali makasasala, kag didto ko nahibaluan nga ako gali ginsentsyahan na sang kamatayon.

¹⁰ Gani ang Kasuguan nga ang katuyuan maghatag sang kabuhi amo ang nagdala sa akon sang kamatayon.

¹¹ Kay ang Kasuguan amo ang gin-gamit sang sala nga ara sa akon para mapatalang ako, kag ang resulta, nasentsyahan ako sang kamatayon tungod *nga indi ko masunod ang Kasuguan*.

¹² Ang Kasuguan balaan, kag ang tanan nga sugo sini balaan, matarong, kag maayo.

¹³ Nagakahulugan bala nga ang maayo nagdala sa akon sang kamatayon? Indi! Ginsentsyahan ako tungod sa akon sala. Kag diri nakita ta nga malain gid ang sala, kay gin-gamit niya ang Kasuguan nga maayo para masilutan ako sang kamatayon. Gani paagi sa Kasuguan nakita ta kon daw ano kalaot ang sala.

Ang Maayo nga mga Butang nga Gusto Himuon sang Tawo Indi niya Mahimo

¹⁴ Nahibaluan ta nga ang Kasuguan naghaling sa Espiritu *sang Dios*. Pero ako tawhanon kag ulipon sang sala.

¹⁵ Indi ko maintiendihan ang akon ginahimo. Kay ang *maayo nga mga butang nga gusto ko*

nga himuon indi ko mahimo, pero ang mga butang nga indi ko gusto himuon amo ang akon ginahimo.

¹⁶ Kag kon wala ako naluyag sa akon ginahimo nga malain, nagakahulugan nga nagasugot ako nga husto ang ginasiling sang Kasuguan.

¹⁷ Gani indi ako ang nagahimo sang malain kundi ang sala nga ari sa akon.

¹⁸ Kay nahibaluan ko nga diri sa akon, sa akon tawhanon nga kinaugali, wala gid sing maayo, tungod kay bisan gusto ko nga maghimo sang maayo indi ako makahimo.

¹⁹ Gani, ang maayo nga gusto ko nga himuon indi ko mahimo, pero ang malain nga indi ko gusto nga himuon amo ang akon ginahimo.

²⁰ Karon, kon ginahimo ko ang indi ko gusto nga himuon, ini nagakahulugan nga indi ako ang nagahimo sini kundi ang sala nga ari sa akon.

²¹ Gani nasapwan ko nga kon gusto ko maghimo sang maayo ginabalabagan ako sang akon malain nga kinaugali.

²² Ang akon kaugalingon nalipay gid sa Kasuguan sang Dios,

²³ pero may lain nga gahom[†] nga nagapanghikot sa akon nga pagkatawo, nga nagabalabag sa akon sa pagsunod sa Kasuguan nga akon nahibaluan. Tungod sini nangin ulipon ako sang gahom sang sala nga ara sa akon pagkatawo.

²⁴ Makaluluoy gid ako! Sin-o bala ang makahilway sa akon sa sining *makasasala nga* pagkatawo nga nagadala sa akon sa kamatayon?

[†] **7:23** *gahom*: sa literal, *kasuguan*

²⁵ Wala sing iban kundi ang Dios paagi kay Jesu-Cristo nga aton Ginoo! Salamat sa Dios!

Amo ini ang akon kahimtangan: ang akon hulahuna nagapaulipon sa Kasuguan sang Dios, pero ang akon tawhanon nga kinaugali nagapaulipon sa gahom sang sala.

8

Ang Kabuhi sa Espiritu Santo

¹ Karon, ang mga ara kay Cristo Jesus indi na paghukman nga silutan.

² Kay sa tapos nga kita nangin ara na kay Cristo Jesus ginagamhan na kita sang Espiritu *Santo* nga nagahatag sang kabuhi. Gani hilway na kita sa sala kag kamatayon nga nagagahom sa aton.

³ Ang Kasuguan indi makakuha sang gahom sang sala sa aton kabuhi, tungod kay maluya ang aton tawhanon nga kinaugali. Ang Dios amo ang nagkuha sang gahom sang sala sa kabuhi sang tawo. Ginpadala niya ang iya Anak diri sa kalibutan nga mangin tawo pareho sa aton nga mga makasasala, para mangin halad para sa aton mga sala. Kag sa iya pagkatawo, ginlaglag sang Dios ang gahom sang sala.

⁴ Ginhimo niya ini para ang ginapatuman sang Kasuguan matuman sa aton nga wala na nagakabuhi suno sa luyag sang aton tawhanon nga kinaugali kundi suno sa luyag sang Espiritu *Santo*.

⁵ Ang mga tawo nga nagakabuhi suno sa ila tawhanon nga kinaugali wala sing iban nga ginahunahuna kundi kon ano ang naluyagan sang ila tawhanon nga kinaugali, pero ang mga tawo

nga nagakabuhi suno sa pagtuytoy sang Espiritu *Santo* wala sing iban nga ginahunahuna kundi kon ano ang naluyagan sang Espiritu *Santo*.

⁶ Kon ang hunahuna sang tawo ara lang permi sa iya tawhanon nga kinaugali, ang resulta amo ang kamatayon. Pero kon ang mga butang nga luyag sang Espiritu *Santo* amo ang iya permi ginahunahuna, makabaton siya sang kabuhi kag kalinong.

⁷ Kaaway sang Dios ang tawo nga ang iya hunahuna ara lang permi sa iya tawhanon nga kinaugali, kay wala siya nagatuman sa Kasuguan sang Dios, kag ang matuod indi siya makatuman sini.

⁸ Ang mga tawo nga nagasunod sang ila tawhanon nga kinaugali indi gid makapalipay sa Dios.

⁹ Pero kamo wala na sa paggahom sang inyo tawhanon nga kinaugali. Kay kon ang Espiritu sang Dios nagapuyo sa inyo, ginagamhan na kamo sang Espiritu. Ang tawo nga wala sa iya ang Espiritu ni Cristo indi iya ni Cristo.

¹⁰ Pero tungod nga si Cristo ara sa inyo, bisan mapatay ang inyo lawas tungod sa sala, mabuhi gihapon ang inyo espiritu tungod kay ginpakamatarong kamo sang Dios.

¹¹ Karon, tungod nga ang Espiritu sang Dios nga nagbanhaw kay Jesus nagakabuhi sa inyo, siya nga nagbanhaw kay Cristo amo man ang magahatag sang kabuhi sa inyo mga lawas nga may kamatayon. Kag himuon niya ini paagi sa iya Espiritu nga nagapuyo sa inyo.

¹² Gani mga kauturan, may obligasyon kita sa

pagsunod sa gusto sang Dios indi sa gusto sang aton tawhanon nga kinaugali.

¹³ Kay kon magkabuhi kamo suno sa inyo tawhanon nga kinaugali, mapatay kamo. Pero kon paagi sa Espiritu *Santo* isikway ninyo ang malain nga mga buhat sang inyo lawas, magakabuhi kamo.

Ang mga Anak sang Dios

¹⁴ Ang mga ginatuytuyan sang Espiritu sang Dios amo ang matuod nga mga anak sang Dios.

¹⁵ Kay ang Espiritu nga inyo nabaton wala naghimo sa inyo nga mga ulipon, nga nagakahadlok pareho sang inyo nabatyagan sang una, kundi naghimo siya sa inyo nga mga anak sang Dios. Karon, paagi sa Espiritu *Santo* makatawag na kita sa Dios nga, “Amay.”*

¹⁶ Ang Espiritu *Santo* upod sa aton espiritu amo ang nagapamatuod nga kita mga anak sang Dios.

¹⁷ Kag tungod nga kita mga anak *na sang Dios*, mga manunubli kita sang mga butang nga ginatigana sang Dios para sa aton. Mga manunubli kita kaupod ni Cristo. Kay kon nagaantos kita subong pareho kay Cristo sang una, magaabot ang adlaw nga padunggan man kita kaupod niya.

Ang Maayo gid nga Kahimtangan sa Palaabuton

¹⁸ Kon sa akon lang, ang mga pag-antos subong indi makatupong sa maayo gid nga kahimtangan nga mangin aton sa palaabuton.

* **8:15** Sa literal makita ang Hebreo nga pulong “abba” kag ang Griego nga pulong “pater,” nga pareho nga nagakahulugan nga “tatay” ukon “amay.”

¹⁹ Kay ang tanan nga tinuga sang Dios nagahulat nga nagahandom gid sang tion nga ipahayag na sang Dios ang iya mga anak.

²⁰ Kay ang tanan nga tinuga sang Dios wala makaabot sa katuyuan nga para sa ila. Natabo ini indi suno sa ila luyag kundi tungod nga amo ini ang kabubut-on sang Dios. Pero may paglaom pa,

²¹ kay magaabot ang adlaw nga ang mga tinuga sang Dios indi na madunot, kundi mangin kaupod sa mga anak sang Dios nga mahilway, nga mabutang sa maayo gid nga kahimtangan.

²² Nahibaluan ta nga hasta subong ang tanan nga tinuga sang Dios nagaugayong sa kasakit pareho sang pagpasakit sang manugbata.

²³ Pero indi lang sila, kundi kita man nga nakabaton sang Espiritu *Santo*, nga amo ang una nga regalo sang Dios, nagaugayong man sa kasakit samtang nagapaabot kita sa adlaw nga bag-uhon sang Dios ang aton mga lawas kag himuon niya kita nga iya mga anak.

²⁴ Naluwas na kita kag nagapaabot na lang nga makompleto ini nga kaluwasan. Ang paglaom indi matawag nga paglaom kon ara na ang ginalauman. Kay sin-o bala ang magalaom kon ara na?

²⁵ Pero kon nagalaom kita sang mga butang nga wala pa sa aton, nagahulat kita nga may pagbatas.

²⁶ Kag tungod nga maluya kita, ang Espiritu *Santo* nagabulig sa aton. Indi kita makahibalo kon ano gid ang dapat nga pangamuyun, amo gani nga ang Espiritu *Santo* nagapangabay sa Dios para sa aton sa mga pag-ugayong nga indi mamitlang.

²⁷ Kag tungod nga nakahibalo ang Dios kon ano

ang sa tagipusuon sang tawo, nakahibalo man siya sang hunahuna sang Espiritu *Santo*. Kay ang Espiritu *Santo* nagapangabay sa Dios para sa iya mga katawhan, kag suno sa kabubut-on sang Dios.

²⁸ Nakahibalo kita nga ang tanan nga nagakalatabo ginahimo sang Dios para sa kaayuhan sang mga nagahigugma sa iya, nga iya mga ginpili suno sa iya katuyuan.

²⁹ Kay halin pa sang una, nahibaluan na sang Dios kon sin-o ang iya mangin mga anak. Kag ginplano na niya nga daan nga mangin kaanggid sila sa iya Anak *nga si Jesus*, para siya ang mangin kamagulangan sa madamo nga kauturan.

³⁰ Gani ang mga tawo nga iya ginpili na nga daan gintawag niya *nga mangin iya mga anak*; kag ang mga tawo nga iya gintawag, iya man ginpakamatarong; kag ang iya ginpakamatarong, iya man ginpadunggan.

Ang Gugma sang Dios

³¹ Karon, kon hunahunaon ta ini nga mga butang, makasiling kita nga ang Dios nagaapin gid sa aton, kag wala sing may makahalit sa aton.

³² Wala niya ginlikaw ang iya Anak, kundi ginhalad niya para sa aton tanan. Kon ginhatag niya ang iya Anak, ihatag man niya sa aton ang tanan nga butang.

³³ Wala sing may makasiling nga kita nga mga pinili sang Dios mga makasasala, kay ang Dios mismo ang nagasiling nga kita ginpakamatarong na.

³⁴ Wala na sing may makasiling nga dapat kita silutan, kay si Cristo Jesus mismo ang *ginsilutan*

kag napatay para sa aton, kag indi lang ina kundi ginbanhaw siya, kag karon didto siya sa tuo sang Dios nga nagapangabay sa Dios para sa aton.

³⁵ Wala sing may makapahamulag sa aton sa gugma ni Cristo. Bisan mag-agi kita sa mga pag-antos, kalisod, paghingabot, kagutom, kaimulon,[†] katalagman, kag bisan pa sa kamatayon, nasiguro ta nga ginahigugma kita gihapon ni Cristo.

³⁶ Nagasiling ang Kasulatan,
“Tungod sa amon pagtuo sa imo,
ara kami permi sa katalagman sang kamatayon.

Pareho kami sa mga karnero nga ilihawon.”[‡]

³⁷ Pero bisan amo ini ang aton kahimtangan, masarangan ta gid nga atubangon ini paagi sa bulig ni Cristo nga nagahigugma sa aton.

³⁸⁻³⁹ Kay nasiguro ko gid nga wala sing may makapahamulag sa aton sa gugma sang Dios nga iya ginpakita paagi kay Cristo Jesus nga aton Ginoo. Bisan pa ang kabuhi diri ukon ang kamatayon, ang mga anghel ukon ang mga demonyo, ang nagakalatabo subong ukon ang magakalatabo sa palaabuton, ang mga may gahom, ang mga ara sa ibabaw ukon sa idalom sang kalibutan, ukon bisan ano pa nga mga butang nga gintuga sang Dios indi makapahamulag sa aton sa iya gugma.

9

Ang Dios kag ang mga Taga-Israel

¹ Karon may isugid pa ako sa inyo, kag ini matuod, kay ara ako kay Cristo kag wala ako

[†] **8:35** *kaimulon*: sa literal, *kahublasan* [‡] **8:36** Sal. 44:22

nagabutig. Ang akon konsensya nga ginagamhan sang Espiritu *Santo* nagapamatuod man nga matuod ang akon igasugid,

² nga dako gid ang akon kasubo kag kasakit sa akon tagipusuon

³ tungod sa akon mga kasimanwa kag kadugo. Kon mahimo lang kuntani gusto ko nga ako ang sumpaon sang Dios kag ipahamulag kay Cristo para lang nga mahilway sila sa silot.

⁴ Madamo sila sang bintaha bilang mga Israelinhon. Ginkabig sila sang Dios bilang iya mga anak; ginpakitaan sila sang Dios sang iya masilaw nga presensya; naghimo ang Dios sang mga kasug-tanan sa ila; ginhatag sa ila ang Kasuguan; gintud-luan sila sang husto nga pagsimba sa iya; madamo ang iya mga ginpromisa sa ila;

⁵ mga kaliwat sila sang mga tawo nga ginpili sang Dios sang una; kag sa ila lahi naghalin si Cristo sang siya nagpakatawo, ang Dios nga mak-agagahom sa tanan kag dalayawon hasta san-o! Amen.

⁶ Pero *bisan wala nila napusli ini nga mga pri-bilehiyo*, wala ini nagakahulugan nga wala pag-tumana sang Dios ang iya promisa, kay indi ang tanan nga kaliwat ni Israel pinili sang Dios.

⁷ Indi ang tanan nga kaliwat ni Abraham ginakabig nga iya kaliwat. Kay *nagsiling ang Dios kay Abraham*, “Sa kay Isaac magahalin ang imo mga kaliwat *nga akon ginpromisa*.”*

⁸ Ini nagakahulugan nga indi ang tanan nga kaliwat ni Abraham ginakabig nga mga anak sang Dios, kundi ang ginbata lang suno sa ginpromisa

* 9:7 Gen. 21:12

kay Abraham ang kilalahon nga mga anak sang Dios.

⁹ Kay amo ini ang promisa sang Dios kay Abraham: “Mabalik ako diri sa sunod nga tuig[†] kag si Sara may anak na nga lalaki.”[‡]

¹⁰ Kag paagi sa duha ka anak ni Rebeka kag sang aton katigulangan nga si Isaac, ginpakita man sang Dios nga indi tanan nga kaliwat ni Abraham ginakabig nga iya mga anak.

¹¹⁻¹² Sa wala pa magbata si Rebeka sang kapid, nagsiling ang Dios sa iya, “Ang magulang magaalagad sa manghod.”[§] Ginhambal niya ini sang wala pa sila makahimo sing maayo ukon malain. Kay gusto niya itudlo nga kon magpili siya sang tawo wala siya nagabasi sa mga binuhatan kundi suno sa iya kabubut-on.

¹³ Nagasiling ang *Dios sa* Kasulatan, “Ginhigugma ko si Jacob, pero si Esau ya wala.”^{*}

¹⁴ Karon, ano ang aton masiling? Nga indi matarong ang Dios? Indi ina husto!

¹⁵ Kay nagsiling ang Dios kay Moises, “Kaluoyan ko ang gusto ko nga kaluoyan.”[†]

¹⁶ Gani ang kaayo sang Dios wala nabasi sa gusto ukon sa ginahimo sang tawo, kundi tungod gid lang sa kaluoy sang Dios.

¹⁷ Kay sa Kasulatan nagsiling ang Dios sa hari sang Egypt,[‡] “Ginhimo ko ikaw nga hari para sa sini nga katuyuan: agod paagi sa akon himuon

[†] **9:9** sa sunod nga tuig: ukon, sa natalana nga tion [‡] **9:9** Gen. 18:10, 14 [§] **9:11-12** Gen. 25:23 ^{*} **9:13** Mal. 1:2-3 [†] **9:15** Exo. 33:19 [‡] **9:17** hari sang Egypt: sa Hebreo, Faraon

kontra sa imo, mapakita ko ang akon gahom, kag para mangin bantog ang akon ngalan sa bilog nga kalibutan.”§

¹⁸ Gani ginakaluoyan sang Dios ang gusto niya kaluoyan, kag ginapatig-a niya ang ulo sang mga tawo nga gusto niya patig-ahon.

Ang Kaakig kag Kaluoy sang Dios

¹⁹ Karon, basi kon may magsiling sa akon, “Ngaa bala basulon pa sang Dios ang tawo *tungod sang iya pagpakasala*? Kag sin-o bala ang makapamatok sa kabubut-on sang Dios?”

²⁰ Pero sin-o gid bala ikaw nga magsabat sa Dios? “Makasiling bala ang hinimo nga butang sa naghimo sa iya, ‘Ngaa ginhimo mo ako nga pareho sini?’”*

²¹ Pareho bala sa manughimo sang kolon, pagusto siya kon ano ang iya himuon sa lunang nga iya ginauyatan. Kon gusto niya, sarang niya mahimo ang duha ka klase sang kolon paagi sa sadto nga lunang: ang isa para sa espesyal nga mga okasyon kag ang isa para sa ordinaryo lang.

²² Karon, gusto sang Dios nga ipakita ang iya gahom kag ang iya kaakig sa mga tawo nga dapat na silutan. Pero pagusto siya kon agwantahon niya anay ini nga mga tawo nga iya pagalaglagon.

²³ Ginahimo niya ini para mapakita niya ang iya dako nga kaayo sa mga tawo nga iya ginakaluoyan, nga iya na nga daan ginpreparar para padunggan.

§ 9:17 Exo. 9:16 * 9:20 Isa. 29:16; 45:9

²⁴ Kag kita amo ang mga tawo nga iya gintawag, indi lang halin sa mga Judio kundi halin man sa mga indi Judio.

²⁵ Amo ini ang ginsiling sang Dios sa libro ni Hoseas,

“Ang mga tawo nga indi akon,
tawgon ko nga ‘akon katawhan.’
Kag sila nga wala ko ginahigugma sadto anay,
higugmaon ko.”[†]

²⁶ kag,

“Sa karon ginatawag sila nga, ‘Indi akon
katawhan,’
pero sa ulihi pagatawgon sila nga, ‘Mga anak
sang buhi nga Dios.’”[‡]

²⁷ Amo man ini ang ginsiling ni Isaias parte sa mga Israelinhon: “Bisan daw pareho sa balas sa baybayon ang kadamuon sang mga kaliwat ni Israel, diutay lang sa ila ang maluwas.

²⁸ Kay sa labing madali pagasilutan sang Ginoo sing maid-id ang *mga tawo* sa kalibutan.”[§]

²⁹ Nagsiling man si Isaias,

“Kon ang Ginoo nga Makagagahom
wala sing may ginbilin sa aton lahi,
pareho na kuntani

kita sa Sodom kag Gomora.”^{*}

Ang Israel kag ang Maayong Balita

³⁰ Ang akon buot silingon amo ini: ang mga indi Judio nga wala nagtinguha nga pakamatarungan amo ang ginpakamatarong *sang Dios* tungod nga nagtuo sila.

[†] **9:25** Hos. 2:23 [‡] **9:26** Hos. 1:10 **§** **9:28** Isa. 10:22-23 ^{*} **9:29** Isa. 1:9

³¹ Pero ang mga Israelinhon nga nagtinguha sa pagtuman sang Kasuguan para pakamatarungon sila sang Dios wala nakadangat sini.

³² Ngaa man? Kay sa baylo nga magtuo sila *kay Jesu-Cristo*, nagsalig sila sa ila mga binuhatan. Nasandad sila sa “bato nga kasandaran.”

³³ Pareho sa ginasiling *sang Dios* sa Kasulatan,
“Pamati! Mabutang ako sa Zion sang bato nga nagapasandad sa mga tawo
kag nagapadasma sa ila.
Pero ang mga tawo nga nagatuo sa iya indi gid mahuy-an.”†

10

¹ Mga kauturan, dako gid ang akon handom nga ang akon mga kapareho nga mga Judio maluwas, kag ini ginapangamuyo ko sa Dios.

² Makapamatuod ako nga mapisan sila sa pag-alagad sa Dios, pero indi suno sa kamatuoran.

³ Kay wala sila kahibalo sang paagi sang Dios kon paano niya ginapakamatarong ang tawo. Ang ila ginahimo, nagatinguha sila sa ila kaugalingon nga paagi kag wala nila ginasunod ang paagi sang Dios.

⁴ *Wala sila makaintiendi nga ang Kasuguan hasta lang kay Cristo, kay paagi sa ginhimo ni Cristo, ang tagsa-tagsa nga nagatuo sa iya amo lang ang ginapakamatarong.*

Ang Kaluwasan Para sa Tanan

† 9:33 Isa. 8:14; 28:16

⁵ Amo ini ang ginsulat ni Moises parte sa pagpakamatarong paagi sa pagtuman sang Kasuguan: “Ang tawo nga nagatuman sang Kasuguan makaangkon sang kabuhi.”*

⁶ Pero amo ini ang ginasiling sa Kasulatan parte sa pagpakamatarong paagi sa pagtuo: “Indi ka magsiling sa imo kaugalingon, ‘Sin-o bala ang mapa-langit?’”† (kon sayuron, sa pagdala kay Cristo paidalom).

⁷ “Indi ka man magsiling, ‘Sin-o ang magpanaog sa kadadalman sang duta?’”‡ (kon sayuron, sa pagdala kay Cristo paibabaw halin sa mga patay).

⁸ Kundi nagasiling man ang Kasulatan, “Ara ina nga mga pulong sa inyo, sa inyo mismo baba kag tagipusuon.”§

Kag ini nga pulong amo ang parte sa pagtuo nga amon ginawali:

⁹ nga kon isugid mo nga si Jesus amo ang Ginoo kag nagatuo ka sa imo tagipusuon nga ginbanhaw siya sang Dios halin sa kamatayon, maluwas ka.

¹⁰ Kay ang tawo ginapakamatarong *sang Dios* kon nagatuo siya sing hugot sa iya tagipusuon. Kag kon magsugid siya *nga nagatuo siya*, maluwas siya.

¹¹ Kay nagasiling ang Kasulatan, “Ang nagatuo sa iya indi gid mahuy-an.”*

¹² Kag ini nga promisa para sa tanan, Judio man ukon indi Judio, tungod nga ang Ginoo, Ginoo sang tanan, kag nagahatag siya sing bugana nga pagpakamaayo sa tanan nga nagadangop sa iya.

* **10:5** Lev. 18:5 † **10:6** Deu. 30:12 ‡ **10:7** Deu. 30:13 § **10:8**

Deu. 30:14 * **10:11** Isa. 28:16

13 *Kay nagasiling ang Kasulatan*, “Ang bisan sin-o nga magdangop sa Ginoo maluwas.”†

14 Pero paano ang pagdangop nila sa iya kon wala sila magtuo? Kag paano sila makatuo sa iya kon wala sila makabati parte sa iya? Kag paano sila makabati kon wala sing may magsugid sa ila?

15 Kag paano makasugid ang mga mensahero kon wala sila ginsugo? Suno sa Kasulatan, “Daw ano kanami kon makita mo ang mga mensahero nga nagasugid sang maayong balita.”‡

16 Pero indi ang tanan nagbaton sang Maayong Balita. Pareho sang ginsiling ni Isaias, “Ginoo, sin-o bala ang nagpati sa amon mensahi?”§

17 Karon makasiling kita nga ang tawo magatuo lang kay Cristo kon makabati siya sang mensahi parte sa iya. Kag ining mensahi mabatian lang kon may ara nga magtudlo sini.

18 Karon, nakabati bala ang mga Israelinhon sang sini nga mensahi? Indi mahimo nga wala sila nakabati. *Kay nagasiling ang Kasulatan*, “Ang ila mensahi nagalambot sa bilog nga kalibutan;

nagalapnag ini sa bisan diin nga lugar.”*

19 Ti ano, wala bala nakaintiendi ang mga Israelinhon? *Indi mahimo nga wala sila nakaintiendi*. Kay una, nagsiling *ang Dios paagi kay Moises*, “Paimunon ko kamo sa iban nga nasyon.

Paakigon ko kamo *paagi sa pagpakamaayo* sa buang-buang nga nasyon.”†

† 10:13 Jol. 2:32 ‡ 10:15 Isa. 52:7 § 10:16 Isa. 53:1 * 10:18 Sal. 19:4 † 10:19 Deu. 32:21

20 Dayon *naghambal man ang Dios paagi kay* Isaia's nga maisog nga nagsiling,

“Nakita ako sang mga tawo nga wala nagapangita sa akon.

Nagpakilala ako sa ila bisan wala sila nagapamangkot parte sa akon.”‡

21 Pero parte sa mga Israelinhon nagsiling siya, “Sige ang akon paabot nga magbalik sa akon ang katawhan nga mga matig-a sing ulo kag mga malalison.”§

11

Ang Kaluoy sang Dios sa mga Judio

1 Ti ano, ginsikway na bala sang Dios ang iya katawhan? Wala gid. Kay ako mismo isa ka Israelinhon, kaliwat ni Abraham, kag sakop sang tribo ni Benjamin.

2 Wala ginsikway sang Dios ang iya katawhan nga ginpili na niya sang una pa. Nadumduman bala ninyo ang ginasiling sang Kasulatan parte kay Elias? Indi bala nagreklamo siya sa Dios parte sa Israel?

3 *Siling niya*, “Ginoo, ginpamatay nila ang imo mga propeta, kag gin-guba nila ang imo mga halaran. Ako na lang isa ang nabilin nga buhi kag ginatinguhaan man nila ako nga patyon.”*

4 Pero ano bala ang sabat sang Ginoo sa iya? “May ginbilin ako nga 7,000 ka Israelinhon nga wala nagluhod sa *imahan ni Baal*.”†

‡ 10:20 Isa. 65:1 § 10:21 Isa. 65:2 * 11:3 1 Har. 19:10, 14

† 11:4 1 Har. 19:18

⁵ Amo man ini subong sa aton panahon. May nabilin pa *nga mga Israelinhon nga nagatuo sa Dios*, kay ginpili niya sila tungod sa iya grasya.

⁶ Ang pagpili sa ila indi tungod sa ila binuhatan kundi suno sa grasya sang Dios; kay kon ginabasi sa binuhatan, indi na ina matawag nga grasya.

⁷ Karon, makasiling kita nga ang mga Israelinhon wala nakabaton sang ila ginahandom *nga mangin matarong*. Ang ginpili lang sang Dios amo ang nakabaton sang ila ginahandom, pero ang iban ginpatig-a *ang ila ulo*.

⁸ Amo ini ang ginsiling sang Kasulatan,
“Daw sa ginpatulog sila sang Dios sing mahamuok,
kag hasta subong indi nila maintiendiha ang
ila nakita kag nabatian.”[‡]

⁹ Nagsiling man si David,

“Kabay pa nga ang ila mga punsyon[§] magadala sa
ila sang kalaglagan, kasandaran, kag silot.

¹⁰ Kabay pa nga mabulagan sila. Kag kabay pa
nga magbuluktot sila permi.”*

¹¹ Nasandad ang mga Judio *kay wala sila nagtuo kay Cristo*. Ti, ano karon? Nagakahulugan bala nga padayon na gid ang ila pagkahulog? Indi! Kundi tungod sa ila paglapas, nahatagan sing kahigayunan ang mga indi Judio nga maluwas. Kag sa sini mahisa ang mga Judio.

¹² Karon, kon ang paglapas kag ang kakulangan sang mga Judio nagdala sang madamo nga

[‡] **11:8** Deu. 29:4; Isa. 29:10 [§] **11:9** *ila mga punsyon*: siguro ang buot silingon, *ang mga punsyon sa ila nga paghalad sa templo ukon mga piesta*. Sa literal, *lamisa*. * **11:10** Sal. 69:22-23

pagpakamaayo sa mga indi Judio, daw ano pa gid nga mga pagpakamaayo ang mangin resulta kon makompleto ang mga Judio *nga dapat magtuo sa iya*.

Ang Kaluwasan sang mga Indi Judio

¹³ Karon, nagahambal ako sa inyo nga mga indi Judio. Ginhimo ako sang Dios nga apostol para sa inyo. Kag ginakabig ko nga importante ini nga buluhaton nga ginhatag sa akon,

¹⁴ kay basi kon paagi sini mapahisa ko sa inyo ang akon mga kapareho nga mga Judio, para ang iban sa ila maluwas.

¹⁵ Kay kon ang pagsikway sang Dios sa mga Judio nangin kabangdanan nga ang *iban nga mga tawo sa* kalibutan nakapalapit sa Dios, daw ano pa gid ang mangin resulta kon ang mga Judio batunon liwat sang Dios. Mangin pareho sila sa mga patay nga nabanhaw.

¹⁶ Kon ang parte sang tinapay nahalad sa Dios, ang bilog nga tinapay iya man sang Dios. Kag kon ang gamot sang kahoy iya sang Dios, ang mga sanga sang kahoy iya man sang Dios.[†]

¹⁷ Ang mga Judio pareho sang mga sanga sang kahoy nga olibo nga ginpang-utod. Kag kamo nga mga indi Judio pareho sang mga sanga sang talunon nga olibo nga ginsugpon sa ginpang-utdan nga mga sanga. Gani nakaambit kamo sang mga kaayuhan nga ginhatag sang Dios sa mga Judio.

[†] **11:16** Ang buot silingon ni Pablo sa bersikulo 16, kon si Abraham iya sang Dios, ang iya mga kaliwat iya man sang Dios.

¹⁸ Pero indi kamo maghunahuna nga mas maayo pa kamo sang sa mga sanga nga ginpang-utod. Dumduma ninyo nga *kamo ginsugpon lang*. Indi kamo ang nagabuhi sa gamot, kundi ang gamot amo ang nagabuhi sa inyo.

¹⁹ Basi kon may magsiling sa inyo, “Ngaa ginpang-utod sila kag kami ang ginsugpon kon indi kami mas maayo sang sa ila?”

²⁰ Ginpang-utod sila tungod nga wala sila nag-tuo *kay Cristo* kag kamo ang ginsugpon tungod nga nagtuo kamo. Gani indi kamo magpabugal kundi magkahadlok.

²¹ Tungod kay kon ginapang-utod sang Dios ang natural nga mga sanga, mahapos ang pagpang-utod sa inyo.

²² Diri makita ang kaayo sang Dios kag ang iya pagkaestrikto. Estrikto siya sa mga tawo nga indi magtuo sa iya, pero maayo siya sa inyo, kon nagapabilin kamo sa iya kaayo. Pero kon indi, pang-utdon man niya kamo.

²³ Kag kon indi na magpatig-a ang mga Judio kundi magtuo man, isugpon niya liwat sila sa puno, kay sarang ina mahimo sang Dios.

²⁴ Kay kamo pareho sang mga sanga sang talunon nga olibo nga ginpang-utod kag ginpang-sugpon sa natural nga olibo, bisan pa nga indi ini kinaandan nga paagi. Pero mas mahapos para sa Dios nga ibalik ang natural nga mga sanga sa iya ginhalinan nga puno.

Ang Kaluoy sang Dios para sa Tanan

²⁵ Mga kauturan, gusto ko nga mahibaluan ninyo ining tinago nga kamatuoran, para indi

kamo magpabugal nga daw si sin-o gid kamo. Ang pagpatig-a sang mga Israelinhon hasta gid lang sa tion nga makompleto na ang mga indi Judio nga dapat magtuo sa iya.

²⁶ Pagkatapos sini maluwas ang bilog nga Israel, pareho sang ginasiling sang Kasulatan, “Magahalin sa Zion ang Manluluwas; kuhaon niya ang tanan nga kalautan sa mga kaliwat ni Jacob.

²⁷ Kag amo ini ang akon kasugtanan sa ila: patawaron ko ang ila mga sala.”[‡]

²⁸ Tungod kay ginsikway sang mga Judio ang Maayong Balita, nangin kaaway sila sang Dios, para kamo nga mga indi Judio mahatagan sang kahigayunan nga maluwas. Pero tungod nga mga pinili sila sang Dios, ginahigugma niya sila. Kay ginpromisa niya ini sang una sa ila mga katigulangan nga palanggaon niya ang ila mga kaliwat.

²⁹ Kag wala nagabaylo ang Dios sang iya hunahuna parte sa mga tawo nga iya ginapili kag ginapakamaayo.

³⁰ Sang una kamo nga mga indi Judio wala nagtuman sa Dios. Pero karon, tungod nga ang mga Judio wala nagtuman sa iya, ginakaluoyan kamo sang Dios.

³¹ Kag amo man ang matabo sa ila, nga bisan subong wala sila nagatuman sa Dios, kaluoyan man niya sila tungod nga ginakaluoyan niya kamo.

³² Kay gintugutan sang Dios nga ang tanan nga tawo mangin ulipon sang ila mga sala para ipakita niya sa tanan ang iya kaluoy.

[‡] **11:27** Isa. 59:20-21; Jer. 31:33-34

Pagpasalamat sa mga Kaayo sang Dios

³³ Makatilingala gid ang kaayo sang Dios! Indi ta matungkad ang iya kaalam kag ang iya nahibaluan! Sin-o bala ang makaintiendi sang iya desisyon kag sang iya mga pamaagi?

³⁴ *Pareho sang ginasiling sa Kasulatan,*
“Sin-o bala ang nakahibalo sang hunahuna sang Ginoo?

Sin-o bala ang makatudlo sa iya kon ano ang iya dapat himuon?”§

³⁵ “Wala kita sing may ihatag sa iya para may bayaran siya sa aton.”*

³⁶ Kay ang tanan nga butang nagahalin sa Dios, kag ginhimo ini paagi sa iya kag para sa iya. Dayawon siya hasta san-o! Amen.

12

Ang Pagkabuhi Bilang Kristohanon

¹ Gani mga kauturan, tungod sa kaluoy sang Dios *sa aton*, nagapangabay ako sa inyo nga ihalad ninyo ang inyo kaugalingon bilang buhi nga halad sa Dios. Itugyan ninyo ang inyo kaugalingon sa pag-alagad sa iya suno sa iya luyag. Amo ini ang husto nga pagsimba sa Dios.

² Indi kamo magsunod sa mga pagginawi sang mga tawo sa sini nga panahon. Tuguti ninyo *ang Dios* nga bag-uhon niya ang inyo hunahuna, para mahibaluan ninyo ang kabubut-on sang Dios—kon ano ang maayo, husto, kag kon ano gid ang iya nagustuhan.

§ 11:34 Isa. 40:13 * 11:35 Job 41:11

³ Bilang apostol nga amo ang grasya sang Dios sa akon, ginahambalan ko kamo tanan nga indi kamo maghunahuna nga daw si sin-o gid kamo, kundi hunahunaon ninyo sing husto kon ano ang inyo mga abilidad suno sa pagtuo nga ginhatag sang Dios sa inyo.

⁴ Kay kon paano nga ang aton lawas may madamo nga parte, kag ang kada parte may iya nga buluhaton,

⁵ kita nga mga tumuluo amo man. Bisan matuod nga madamo kita, isa lang kita ka lawas sa aton pagpakig-isa kay Cristo, kag nagaalangot kita sa isa kag isa.

⁶ Kag tungod nga ang kada isa sa aton may iya nga abilidad nga nabaton suno sa grasya sang Dios, gamiton ta ining ginhatag niya. Kon may ginhatagan sing abilidad sa pagsugid sang mensahi sang Dios, gamiton niya ina suno sa iya pagtuo.

⁷ Kag kon may ginhatagan sing abilidad sa pagserbisyo, dapat magserbisyo siya; kon sa pagtudlo, dapat magpanudlo;

⁸ kon sa paglaygay, dapat magpanglaygay; kon sa paghatag sa mga imol, dapat maalwan nga manughatag; kon sa pagdumala, magdumala nga may kapisan; kag kon sa pagbulig sa mga nalisdan, magbulig nga may kalipay.

⁹ Kinahanglan sinsero gid ang aton paghigugma. Likawan ta ang malain, kag himuon permi ang maayo.

¹⁰ Bilang mag-ulutod maghigugmaanay gid kita, kag magtinahuray sa isa kag isa.

¹¹ Magmapisan kita kag indi magtinamad; magalagad kita sa Ginoo nga hugot gid sa aton tagi-

pusuon.

¹² Kag tungod nga may paglaom kita, dapat mangin malipayon kita. Batason ta ang mga kabudlayan, kag magpangamuyo kita permi.

¹³ Buligan ta ang mga katawhan sang Dios sa ila mga kinahanglanon, kag batunon ta sa aton balay ang mga pangayaw.

¹⁴ Ipangamuyo ninyo sa Dios nga paka-maayuhon niya ang mga tawo nga nagahingabot sa inyo. Indi kamo magpangamuyo nga silutan sila sang Dios.

¹⁵ Magkalipay kamo upod sa mga nagakalipay, kag magkasubo upod sa mga nagakasubo.

¹⁶ Tratarang ninyo ang isa kag isa sing palareho.* Indi kamo magpabugal kundi magpakig-abyan sa mga tawo nga kubos. Indi kamo maghunahuna nga maalam gid kamo.

¹⁷ Kon may maghimo sang malain sa inyo, indi kamo magbalos sang malain. Kundi pinsaron ninyo kon paano kamo makahimo sing maayo sa atubangan sang mga tawo.

¹⁸ Himua ninyo ang inyo masarangan nga wala gid sing gamo sa inyo pagpakig-upod sa tanan nga tawo.

¹⁹ Mga hinigugma, indi gid kamo magbalos; pabay-i ang *Ginoo nga magsilot sa ila sa iya* kaakig. Kay nagasiling ang Ginoo sa Kasulatan, “Ako ang magabalos; ako ang magsilot.”†

²⁰ Gani *sundon ta ang ginasiling sang Kasulatan*: “Kon ang imo kaaway ginagutom, pakauna;

* **12:16** *Tratarang...palareho*: ukon, *Magkabuhi kamo nga may pag-isa*. † **12:19** Deu. 32:35

kon ginauhaw, paimna. Kay kon himuon mo ini mahuya siya sa iya ginahimo sa imo.†”§

²¹ Indi kamo magpadaog sa malain, kundi dauga ninyo ang malain paagi sa paghimo sang maayo.

13

Ang Aton Obligasyon sa mga Nagadumala sa Gobyerno

¹ Ang kada isa sa inyo dapat magmatinu-manon sa mga nagadumala sa gobyerno, kay ang tanan nga paggobyerno halin sa Dios kag ang mga manugdumala ginbutang sang Dios sa ila puwesto.

² Ang nagakontra sa gobyerno nagakontra sa pagbuot sang Dios, kag ang nagahimo sini nagadala sang silot sa ila kaugalingon.

³ Kon maayo ang aton ginahimo, wala kita sing dapat kahadlukan sa mga nagadumala sa aton, luwas lang kon nagahimo kita sang malain. Gani para indi ka mahadlok sa mga nagadumala, maghimo ka sang maayo, kag dayawon ka pa nila.

⁴ Kay mga alagad sila sang Dios para sa aton kaayuhan. Pero kon nakahimo ka sang malain, dapat mahadlok ka sa ila, tungod nga may gahom sila sa pagsilot sa imo; kay ginbutang sila sang Dios sa ila puwesto para silutan ang mga nagahimo sang malain.

⁵ Gani dapat magpasakop kita sa aton gobyerno; indi lang tungod sa kahadlok naton sa silot, kundi

† 12:20 mahuya siya sa iya ginahimo sa imo: sa literal, magatumpok ka sang бага sa iya ulo § 12:20 Hul. 25:21-22

tungod nga nahibaluan ta nga amo ini ang dapat naton nga himuon.

⁶ Amo man ini ang kabangdanan kon ngaa nagabayad kita sang aton buhis, kay ang mga manugdumala mga alagad sang Dios nga naga-pangabudlay para gid sa sini nga butang.

⁷ Gani bayaran ninyo ang inyo nagkalain-lain nga klase sang buhis. Kag tahura ninyo kag padunggi ang mga may awtoridad.

Ang Aton Obligasyon sa Isa kag Isa

⁸ Dapat indi kamo magpabilin nga may utang bisan kay sin-o, luwas lang sa utang nga amo ang paghigugmaanay sa isa kag isa. Ang nagahigugma sa iya isigkatawo nakatuman sang Kasuguan.

⁹ Kay ang mga sugo nga pareho sang, “Indi ka magpanginbabayi ukon magpanginlalaki, indi ka magpatay, indi ka magpangawat, indi ka magkahisa,”* kag ang iban pa nga mga sugo sarang matingob sa isa lang ka sugo nga nagasil-ing, “Higugmaon mo ang imo isigkatawo pareho sang paghigugma mo sa imo kaugalingon.”†

¹⁰ Kon ginahigugma ta ang aton isigkatawo, wala kita nagahimo sing malain sa ila. Amo ina nga kon may paghigugma kita ginatuman ta ang *bilog nga* Kasuguan.

¹¹ Dapat ninyo himuon ini, tungod nga nahibaluan ninyo nga tion na ini nga dapat kamo magbugtaw. Kay ang *kompleto* naton nga kaluwasan mas malapit na sang sa una nga nagtuo kita kay Jesu-Cristo.

* **13:9** Exo. 20:13-15, 17; Deu. 5:17-19, 21 † **13:9** Lev. 19:18

12-13 Ang kadudulman madali na lang matapos kag ang kasanag madali na gid mag-abot. Gani isikway ta na ang malain nga mga buluhaton sang kadudulman kag isuklob ta ang maayo nga kabuhi bilang armas naton nga mga ara na sa kasanag. Indi kita magpahubog ukon mag-sunod sa mga mahigko nga pagkinalipay. Indi kita maghimo sang imoral nga pagpakigrelasyon ukon magpagusto himo sang kalautan. Indi kita mag-inaway ukon maghisaay.

14 Sa baylo, ang pamatasan ni Ginoong Jesu-Cristo ang dapat makita sa inyo kabuhi. Kag indi ninyo paghatagan sing lugar ang inyo tawhanon nga kinaugali nga maghimo sang malain.

14

Indi Ninyo Pagpakalainon ang Iban

1 Batuna ninyo ang tawo nga maluya ang iya pagtuo, kag indi ninyo siya pagbaisa sa iya ginapatihan.

2 May mga tumuluo nga nagapati nga puwede makakaon sang bisan ano, kag may mga tumuluo nga maluya *ang ila pagtuo* nga ang ila ginakaon utan lang.

3 Ang tumuluo nga nagakaon sang bisan ano indi dapat magpakanubo sa tumuluo nga ang iya ginakaon utan lang, kag ang tumuluo nga utan lang ang ginakaon indi man dapat maghukom sa nagakaon sang bisan ano. Kay sila nga duha pareho nga ginabaton sang Dios,

4 kag sa Dios sila manabat. Gani sin-o ka bala nga maghukom sa suluguon sang iban? Ang iya

Agalon gid lang amo ang makasiling kon maayo ukon malain ang iya ginahimo. Kag mahimo gid niya ang maayo, kay ang Ginoo amo ang magabulig sa iya sa paghimo sang maayo.

⁵ May mga tawo nga nagakabig nga may mga adlaw nga labi pa ka importante sang sa iban nga mga adlaw. Kag may nagakabig man nga ang tanan nga adlaw palareho lang. Ang kada isa maghimo sang iya kaugalingon nga desisyon *parte sa sini nga butang*.

⁶ Kon ang tawo may ginapasulabi nga adlaw, ginahimo niya ini para sa Ginoo. Kag ang tawo nga nagakaon sang bisan ano, ginahimo man niya ini para sa Ginoo, tungod nga nagapasalamat siya sa Dios sa iya ginakaon. Ang iban nga wala nagakaon sang iban nga pagkaon nagahimo sini para man sa Ginoo, kag nagapasalamat man sila sa Dios.

⁷ Kay wala sing bisan sin-o sa aton ang nagakabuhi ukon mapatay para sa iya kaugalingon.

⁸ Kon nagakabuhi kita, nagakabuhi kita para sa Ginoo, kag kon mapatay kita, para man sa Ginoo. Gani kon nagakabuhi kita ukon mapatay, iya kita sang Ginoo.

⁹ Amo gani nga si Cristo napatay kag nabanhaw, para mangin Ginoo siya sang mga buhi kag mga patay.

¹⁰ Gani indi kamo magpakanubo ukon maghukom sa inyo mga kauturan. Kay kita tanan magaatubang sa hukmanan sang Dios.

¹¹ Kay nagasiling ang Kasulatan,

“Ako, ang Ginoo nga buhi,

nagasumpa nga magaabot ang adlaw nga magaluhod ang tanan nga tawo sa akon kag magakilala nga ako Dios.”*

¹² Amo ini nga ang kada isa sa aton mag-apanabat sa Dios sa aton mga ginhimo diri sa kalibutan.

¹³ Gani indi na kita maghukom sa isa kag isa. Sa baylo, likawan ta ang mga butang nga mangin kabangdanan sang pagpakasala sang aton kauturan.

¹⁴ Tungod nga ako ara kay Ginoong Jesus, nahibaluan ko nga wala sing pagkaon nga indi matinlo. Pero ang bisan sin-o nga nagakabig nga may pagkaon nga ginadumilian, ti indi siya dapat magkaon sina.

¹⁵ Karon, kon tungod sang imo ginakaon nalainan ang imo utod, wala ka nagahigugma sa iya. Napatay man si Cristo para sa iya, gani indi paggub-a ang iya pagtuo tungod sang imo ginakaon.

¹⁶ Bisan ginakabig ninyo nga ang isa ka butang indi malain, indi ninyo paghimua kon pakalainon kamo sang iban tungod sini.

¹⁷ Kay ang paghari sang Dios indi parte sa pagkaon kag pag-inom, kundi parte sa matarong nga kabuhi, maayo nga relasyon sa isa kag isa, kag kalipay nga halin sa Espiritu Santo.

¹⁸ Ang bisan sin-o nga nagaalagad kay Cristo sa sini nga paagi amo ang nagustuhan sang Dios kag ginatahod sang mga tawo.

¹⁹ Gani tinguhaan ta gid ang paghimo sang mga butang nga nagadala sing maayo nga relasyon kag

* **14:11** Isa. 45:23

nagapabakod sa isa kag isa.

²⁰ Indi paggub-a ang pagtuo sang ginluwas sang Dios tungod lang sa pagkaon. Sarang makaon ang tanan nga klase sang pagkaon, pero indi maayo nga magkaon sang pagkaon nga mangin kabangdanan sang pagpakasala sang iban.

²¹ Ang maayo nga himuon, indi ka magkaon sang karne ukon mag-inom sang makahulubog nga ilimnon ukon maghimo sang bisan ano nga mangin kabangdanan nga magpakasala ang imo utod.

²² Gani kon ano man ang ginapatihan mo parte sa sini nga mga butang, dapat ikaw na lang kag ang Dios ang nakahibalo. Bulahan ang tawo nga wala niya ginahusgaran ang iya kaugalingon sa mga butang nga ginahimo niya nga para sa iya husto.

²³ Pero kon nagaduhaduha siya *sa iya pagkaon*, konsensyahan siya[†] kon kaunon niya ini, kay ang iya ginahimo wala nabasi sa iya ginapatihan. Sala ang bisan ano nga ginahimo ta nga wala nabasi sa aton ginapatihan.

15

Magpasunaid Kita sa mga Maluya

¹ Kita nga mga mabakod *sa pagtuo* dapat magpasunaid kag magbulig sa aton mga kaupod nga maluya pa. Indi lang ang aton gusto ang aton hunahunaon,

[†] **14:23** konsensyahan siya: ukon, sentensyahan siya sang Dios

² kundi hunahunaon ta man ang kaayuhan sang kapareho ta nga tumuluo, para mapabakod ang iya pagtuo.

³ Bisan gani si Cristo wala naghandom sang iya kaugalingon nga kaayuhan. Kundi suno sa ginasiling sang Kasulatan, “Ang mga insulto sang mga tawo sa imo ginbatyag ko.”*

⁴ Ang tanan nga ginsulat sa Kasulatan sang una ginsulat sa pagtudlo sa aton. Paagi sa Kasulatan, ginatudluan kita nga batason ta ang mga kalisod, kag paagi man sa sini ginapabakod ang aton paglaom.

⁵ Kabay pa nga ang Dios nga nagapabakod sa aton kag nagahatag sa aton sang pagbatas magabulig sa inyo nga mag-isa kamo bilang mga sumulunod ni Cristo Jesus,

⁶ para magtingob kamo sa pagdayaw sa Dios kag Amay sang aton Ginoong Jesu-Cristo.

Ang Maayong Balita para sa mga Indi Judio

⁷ Ginbaton kamo ni Cristo, gani batuna man ninyo ang isa kag isa para madayaw ang Dios.

⁸ Ang kabangdanan kon ngaa ginsugo si Cristo sa pag-alagad sa mga Judio indi lang sa pagpakita nga ang Dios masaligan sa pagtuman sang iya mga promisa sang una sa ila mga katigulangan,

⁹ kundi sa pagpakita man sa mga indi Judio sang kaluoy sang Dios, para magdayaw man sila sa Dios. Kay nagasiling ang Kasulatan,

“Gani padunggan ko ikaw sa mga indi Judio.†

Kantahan ko ikaw sang mga pagdayaw.”‡

* 15:3 Sal. 69:9 † 15:9 *mga indi Judio*: ukon, *mga nasyon*. Amo man sa bersikulo 10 kag 11 ‡ 15:9 2 Sam. 22:50; Sal. 18:49

¹⁰ May nasulat man sa Kasulatan nga nagasiling,
“Kamo nga mga indi Judio,
magkalipay kamo kaupod sa katawhan sang
Ginoo!”§

¹¹ Kag nagasiling pa gid,
“Tanan kamo nga mga indi Judio, dayawa ninyo
ang Ginoo.
Tanan kamo nga katawhan, dayawa ninyo
siya!”*

¹² Nagsiling man si Isaias,
“Magaguwa sa mga kaliwat ni Jesse† ang manug-
dumala sang mga indi Judio,
kag magasalig sila sa iya.”‡

¹³ Kabay pa nga ang Dios nga nagahatag sang
paglaom maghatag man sa inyo sang kalipay kag
kalinong tungod sang inyo pagtuo sa iya, agod
paagi sa gahom sang Espiritu Santo magadugang
pa gid ang inyo paglaom.

Ang Kabangdanan sang Pagsulat Sini ni Pablo

¹⁴ Mga kauturan, nasiguro ko gid nga maayo
kamo nga mga tawo. Nasiguro ko man nga
madamo na ang inyo nahibaluan, kag sarang na
kamo makalaygay sa isa kag isa.

¹⁵ Pero nagsulat gihapon ako sa inyo nga wala
sing lipod-lipod parte sa pila ka butang nga dapat
ipadumdom sa inyo, kay nabaton ko ang grasya
sang Dios

¹⁶ nga mangin alagad ni Cristo Jesus para sa mga
indi Judio. Nagaalagad ako sa ila bilang pari kag
ginatudlo ko sa ila ang Maayong Balita halin sa

§ **15:10** Deu. 32:43 * **15:11** Sal. 117:1 † **15:12** Jesse: Si Jesse
ang amay ni Haring David. ‡ **15:12** Isa. 11:10

Dios para mangin halad sila nga iya maluyagan, nga mangin iya paagi sa Espiritu Santo.

¹⁷ Kag tungod nga ako ara kay Cristo Jesus, sarang ako makapabugal sang akon nahimo sa pag-alagad sa Dios.

¹⁸ Kag wala ako sing iban nga ipabugal kundi ang mga ginhimo ni Cristo paagi sa akon, nga ang mga indi Judio nagasunod na sa iya paagi sa akon mga pagtudlo kag mga hinimuan,

¹⁹ sa bulig sang mga milagro kag makatilingala nga mga butang—kag ini tanan paagi sa gahom sang Espiritu Santo. Ang Maayong Balita parte kay Cristo ginwali ko bisan diin ako nagkadto, kag naglibot pa gani ako halin sa Jerusalem hasta sa Iliricum.

²⁰ Handom ko gid nga magwali sa mga lugar nga ang mga tawo wala pa makabati sang Maayong Balita parte kay Cristo, tungod kay indi ko gusto nga magwali sa mga lugar nga nawalihan na sang iban.

²¹ Pareho sang ginasiling sang Kasulatan, “Ang wala pa masugiri parte sa iya makakilala, kag ang wala pa makabati *parte sa iya* makaintiendi.”§

²² Gani wala pa ako makaabot dira sa inyo *tungod nga naglibot ako sa mga banwa diri*.

Ang Plano ni Pablo nga Magkadto sa Roma

²³ Pero karon, tungod nga natapos ko na ang akon obra sa sini nga mga lugar, kag tungod nga pila na ka tuig ang akon handom nga makakadto dira sa inyo,

§ 15:21 Isa. 52:15

²⁴ ayhan magakitaay na gid kita. Kay ang akon plano maagi ako dira sa inyo kon magpa-Espania ako. Gusto ko nga malipay sa pagpakig-upod sa inyo bisan sa malip-ot lang nga tion antes ako magpa-Espania paagi sa inyo pagpatigayon.

²⁵ Pero karon makadto ako anay sa Jerusalem para idul-ong ang bulig para sa mga katawhan sang Dios didto.

²⁶ Kay ang *mga tumuluo sa Macedonia* kag Acaya nagbuluntar nga maghatag sang bulig sa mga imol nga mga katawhan sang Dios didto sa Jerusalem.

²⁷ Gusto nila nga himuon ini. Kon sa bagay may kabalaslan sila sa mga tumuluo sa Jerusalem. Kay kon indi tungod sa mga tumuluo sa Jerusalem, ining mga indi Judio wala nakabaton sang es-piritual nga mga pagpakamaayo. Gani dapat nga buligan sang mga indi Judio ang mga tumuluo sa Jerusalem sa ila materyal nga mga kina-hanglanon.

²⁸ Pagkatapos nga madala ko ini nga mga bulig sa ila kag masiguro nga nabaton gid nila, mahapit ako dira sa inyo antes ako magpa-Espania.

²⁹ Kag nagapati ako nga sa pag-abot ko dira, madamo nga pagpakamaayo halin kay Cristo ang mabaton ta sa isa kag isa.

³⁰ Gani mga kauturan, tungod kay Jesu-Cristo nga aton Ginoo, kag tungod sa gugma nga gin-hatag sang Espiritu *Santo* sa aton, nagapangabay ako nga buligan ninyo ako sa pagpangamuyo sing hugot sa Dios para sa akon.

³¹ Pangamuyo kamo nga indi ako maano sang mga indi tumuluo sa Judea, kag pangamuyo man

kamo nga malipay ang mga katawhan sang Dios sa Jerusalem sa bulig nga akon dal-on sa ila.

³² Dayon, kon itugot sang Dios, makadto ako dira sa inyo nga puno sing kalipay, kag makapahuway ako kaupod ninyo.

³³ Kabay pa nga ubayan kamo sang Dios nga nagahatag sang kalinong sa aton kabuhi. Amen.

16

Mga Pagpangamusta ni Pablo

¹ Karon gusto ko nga ipakilala sa inyo ang aton utod nga si Febe. Nagaalagad siya sa iglesya sa Cenchrea.

² Batuna ninyo siya bilang inyo utod sa Ginoo kag amo gid ini ang dapat ninyo himuon bilang mga katawhan sang Dios. Buligan ninyo siya sa iya mga kinahanglanon, kay madamo ang iya nabuligan. Ako gani nabuligan man niya.

³ Ikamusta ninyo ako kay Priscila kag kay Aquila. Ini sila kaupod ko man nga mga manugpangabudlay kay Cristo Jesus.

⁴ Gintaya nila ang ila kabuhi sa katalagman para sa akon; kag indi lang ako ang nagapasalamat sa ila, kundi ang tanan man nga iglesya nga indi Judio.

⁵ Kamusta man sa mga tumuluo nga nagatipon* didto sa ila balay sa pagsimba sa Dios.

Nagapangamusta man ako sa akon hinigugma nga abyan nga si Epenetus. Siya ang nahauna nga nagtuo kay Cristo sa probinsya sang Asia.

* 16:5 mga tumuluo nga nagatipon: sa literal, iglesya

⁶ Kamusta man kay Maria. Nagpangabudlay siya sing tudo-tudo para sa inyo.

⁷ Kamusta man sa akon mga kapareho nga Judio nga si Andronicus kag si Junias. Ini sila kaupod ko nga napriso. Kilala sila sang mga apostoles, kag una pa sila sa akon nga nag-Kristohanon.

⁸ Nagapangamusta man ako sa akon hinigugma nga abyan sa Ginoo nga si Ampliatus.

⁹ Kamusta man kay Urbanus nga kaupod namon nga manugpangabudlay kay Cristo, kag sa akon hinigugma nga abyan nga si Stakis.

¹⁰ Kamusta man kay Apeles. Bisan madamo ang iya naagyan nga mga pag-antos, wala gid siya nagtalikod kay Cristo. Kamusta man sa panimalay ni Aristobulus,

¹¹ kay Herodion nga akon kapareho nga Judio, kag sa mga ara sa Ginoo sa panimalay ni Narcisus.

¹² Nagapangamusta man ako kay Trifena kag kay Trifosa. Ini sila mga mapisan nga mga manugpangabudlay sa Ginoo. Kamusta man sa aton hinigugma nga abyan nga si Persis. Madamo ang iya nahimo para sa Ginoo.

¹³ Nagapangamusta man ako kay Rufus. Ini siya bantog nga manugpangabudlay sa Ginoo. Kamusta man sa iya iloy, nga ang pagkabig niya sa akon pareho gid sa iya anak.

¹⁴ Kamusta man sa ila ni Asyncritus, Flegon, Hermes, Patrobas, Hermas, kag sa mga kauturan nga kaupod nila.

¹⁵ Kamusta sa ila ni Filologus, Julia, Nereus, kag sa iya utod nga babayi, kay Olimpas, kag sa tanan nga katawhan sang Dios nga kaupod nila.

¹⁶ Magkamustahanay kamo bilang mag-ulutod kay Cristo.[†] Ang tanan nga iglesya nga iya ni Cristo nagapangamusta dira sa inyo.

Katapusan nga mga Laygay

¹⁷ Nagapangabay ako sa inyo mga kauturan nga mag-andam kamo sa mga tawo nga ginahalinan sang pagbinahin-bahin kag nagatublag sang pagtuo sang mga tumuluo. Ginakontra nila ang mga pagpanudlo nga gintudlo sa inyo. Gani likawi ninyo sila.

¹⁸ Ang mga tawo nga nagahimo sina wala nagaalagad kay Cristo nga aton Ginoo, kundi ang ila lang gusto[‡] *ang ila ginasunod*. Ginapatalang nila ang mga tawo nga kulang sa ihibalo paagi sa ila maayo nga mga paghambal kag mga pagpadayaw-dayaw.

¹⁹ Bantog gid ang inyo pagtuman kay Cristo, gani nalipay gid ako; pero gusto ko nga magmaalamon kamo kon parte sa paghimo sang maayo, kag ignorante kon parte sa paghimo sang malain.

²⁰ Ang gahom ni Satanang madali na lang nga gub-on sang Dios nga nagahatag sa aton sang kalinong. Ipapierdi niya si Satanang sa inyo.

Kabay pa nga pakamaayuhon kamo sang aton Ginoong Jesus.

²¹ Ang akon kaupod nga manugpangabudlay nga si Timoteo nagapangamusta man sa inyo, pati si Lucio, si Jason, kag si Sosipater nga akon kapareho nga mga Judio.

[†] **16:16** bilang mag-ulutod kay Cristo: sa literal, nga may balaan nga halok [‡] **16:18** ang ila lang gusto: sa literal, ang ila tiyan

²² (Ako, si Tertius nga ara man sa Ginoo, nagapangamusta man sa inyo. Ako ang nagsulat sining sulat *ni Pablo*.)

²³ Si Gaius nagapangamusta man sa inyo. Ako, si Pablo, nagadayon diri sa iya balay, kag diri man nagatipon ang mga tumuluo sa pagsimba sa Dios. Si Erastus nga tresurero sang siyudad kag ang aton utod nga si Quartus nagapangamusta man sa inyo.

²⁴ Kabay pa nga pakamaayuhon gid kamo tanan sang aton Ginoong Jesu-Cristo. Amen. §

Pagdayaw sa Dios

²⁵ Dayawon ta ang Dios nga makapabakod sa inyo suno sa Maayong Balita nga akon ginawali sa inyo. Ining Maayong Balita nga parte kay Jesu-Cristo madugay na nga gintago,

²⁶ pero ginpahayag na ini subong paagi sa mga sinulatan sang mga propeta. Ini suno sa sugo sang wala sing kamatayon nga Dios, para ang tanan nga tawo magtuo kag magtuman sa iya.

²⁷ Paagi kay Jesu-Cristo, dayawon ta hasta sano ang Dios nga amo lang ang nakahibalo sang tanan! Amen.

§ 16:24 Ini nga bersikulo indi makita sa iban nga mga kopya sang orihinal nga teksto.

Biblica® Libre Ang Pulong Sang Dios
Hiligaynon: Biblica® Libre Ang Pulong Sang Dios
(Bible) for the Philippines

copyright © 1996, 2006, 2011, 2022 Biblica, Inc.

Language: Ilonggo

Contributor: Biblica, Inc.

Biblica® Libre Ang Pulong Sang Dios™

Copyright © 1996, 2006, 2011, 2022 sang Biblica, Inc.

Biblica® Open Hiligaynon Contemporary Bible™

Copyright © 1996, 2006, 2011, 2022 by Biblica, Inc.

Ang “Biblica”, kag ang Biblica logo mga trademark nga ginrehistro sang Biblica, Inc sa United States Patent and Trademark Office. Gin-gamit nga may permiso.

“Biblica” is a trademark registered in the United States Patent and Trademark Office by Biblica, Inc. Used with permission.

Creative Commons License

Magamit sang tanan ini nga obra/translation paagi sa Creative Commons Attribution-ShareAlike 4.0 International License (CC BY-SA). Agod makita ang kopya sang ini nga license, bisitahi ang <http://creativecommons.org/licenses/by-sa/4.0> ukon magpadala sang sulat sa Creative Commons, PO Box 1866, Mountain View, CA 94042, USA.

Ang Biblica® amo ang trademark nga rehistrado para sa Biblica, Inc., ang paggamit sang sini (Biblica®) nga trademark ginakinahanglan sang permiso halin sa Biblica, Inc. Suno sa polisiya nga ginbutyag didto sa CC BY-SA license, mahimo nga kopyahon kag idistribute ining orihinal nga obra/translation basta nga ipabilin ang trademark nga Biblica® suno sa orihinal sini nga pagkasulat. Kon yara ikaw nga ginbag-o ukon ginhimo nga modipikasyon sa sini nga kopya, kinahanglan ipahibalo kon ano ini kag butangan sang sini nga impormasyon: “Ang orihinal nga obra/translation iya sang Biblica Inc. magamit ini nga wala sing bayad, bisitahi lang ang www.biblica.com kag ang open.bible.”

Ang impormasyon bahin sa copyright kinahanglan makita sa Title ukon copyright page sang obra/translation. Amo ini ang dapat masulat:

Biblica® Libre Ang Pulong Sang Dios™

Copyright © 1996, 2006, 2011, 2022 sang Biblica, Inc.

Biblica® Open Hiligaynon Contemporary Bible™

Copyright © 1996, 2006, 2011, 2022 by Biblica, Inc.

Ang “Biblica”, kag ang Biblica logo mga trademark nga ginrehistro sang Biblica, Inc sa United States Patent and Trademark Office. Gin-gamit nga may permiso.

“Biblica” is a trademark registered in the United States Patent and Trademark Office by Biblica, Inc. Used with permission.

Kon may yara ikaw nga ginbag-o sa kopya, kinahanglan nga mahibal-an ini paagi sa paggamit sang pareho gihapon nga license (CC BY-SA).

Kon kinahanglan nga ipahibalo mo sa Biblica Inc., ang imo ginhimo nga pagbag-o ukon modipikasyon sa sini nga kopya, palihog bisitahi kami sa <https://open.bible/#feedback>.

This work is made available under the Creative Commons Attribution-ShareAlike 4.0 International License (CC BY-SA). To view a copy of this license, visit <http://creativecommons.org/licenses/by-sa/4.0> or send a letter to Creative Commons, PO Box 1866, Mountain View, CA 94042, USA.

Biblica® is a trademark registered by Biblica, Inc., and use of the Biblica® trademark requires the written permission of Biblica, Inc. Under the terms of the CC BY-SA license, you may copy and redistribute this unmodified work as long as you keep the Biblica® trademark intact. If you modify a copy or translate this work, thereby creating a derivative work, you must remove the Biblica® trademark. On the derivative work, you must indicate what changes you have made and attribute the work as follows: “The original work by Biblica, Inc. is available for free at www.biblica.com and open.bible.”

Notice of copyright must appear on the title or copyright page of the work as follows:

Biblica® Libre Ang Pulong Sang Dios™

Copyright © 1996, 2006, 2011, 2022 sang Biblica, Inc.

Biblica® Open Hiligaynon Contemporary Bible™

Copyright © 1996, 2006, 2011, 2022 by Biblica, Inc.

Ang “Biblica”, kag ang Biblica logo mga trademark nga ginrehistro sang Biblica, Inc sa United States Patent and Trademark Office. Gin-gamit nga may permiso.

“Biblica” is a trademark registered in the United States Patent and Trademark Office by Biblica, Inc. Used with permission.

You must also make your derivative work available under the same license (CC BY-SA).

If you would like to notify Biblica, Inc. regarding your translation of this work, please contact us at <https://open.bible/#feedback>.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution Share-Alike license 4.0.

You have permission to share and redistribute this Bible translation in any format and to make reasonable revisions and adaptations of this translation, provided that:

- You include the above copyright and source information.

- If you make any changes to the text, you must indicate that you did so in a way that makes it clear that the original licensor is not necessarily endorsing your changes.

- If you redistribute this text, you must distribute your contributions under the same license as the original.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

Note that in addition to the rules above, revising and adapting God's Word involves a great responsibility to be true to God's Word. See Revelation 22:18-19.

2025-05-03

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 2 May 2025 from source files dated 3 May 2025

84488a6a-84c1-596e-af6b-5a0f432656b4